Fatima

Poruka tragedije ili poruka nade?

Antonio A. Borelli

FATIMA:
Poruka tragedije ili poruka nade?

Baženi kardinal Alojzije Stepinac širio je pravu pobožnost Majci Božjoj, a svaki je dan molio krunicu

Antonio A. Borelli

FATIMA:

Poruka tragedije ili poruka nade?

PRIJEVOD

Željka Markić

Zagreb 1999.

IZDAVAČ

Obiteljski centar

Kaptol 10, P.P. 579, 10000 Zagreb
Tel.: 36 97 026, Fax: 36 97 145

ZA IZDAVAČA

Marijo Živković

LEKTURA

Boris Beck

Sadržaj

Primjedba izdavača

Biskup je potvrdio autentičnost ukazanja Majke Božje Fatimske i dozvolio službeno (crkveno) štovanje Majke Božje pod tim imenom tek 1930. g., oko 13 godina nakon samih ukazanja, makar je oko 70.000 ljudi zajedno sudjelovalo kod »čuda sunca« 13. X. 1917. (vidi str. 19.). Mnogi se pitaju kako to da biskup nije do sada potvrdio autentičnost ukazanja u Međugorju i dozvolio službeno štovanje Majke Božje pod tim imenom. Ostaje činjenica da su vjernici slobodni vjerovati i ne vjerovati u autentičnost privatnih ukazanja kao što su u Fatimi ili Međugorju makar ih biskup još nije proglasio autentičnim. I prije 1930. godine mnogi su vjerovali u autentičnost ukazanja Majke Božje u Fatimi i iz tog uvjerenja su crpli snagu za obraćenje, djela pokore, molitvu i rast u vjeri, katoličkoj nadi i ljubavi. Premnogi i danas vjeruju u autentičnost ukazanja u Međugorju i iz tog uvjerenja crpu novu snagu i oduševljenje da vrše Božju volju, molitvu, djela pokore (post o kruhu i vodi i drugo) i rast u kršćanskoj savršenosti. Najvažnije je da i oni koji vjeruju u autentičnost tih ukazanja i oni, koji ne vjeruju, svi ozbiljno nastoje svoja srca, um i misli približiti Kristu i svim silama nastoje biti sve bolji i bliži Bogu i Isusovoj Majci.

Možda današnja situacija dok autentičnost ukazanja u Međugorju nije sa strane biskupskog ureda potvrđena, a neki biskupi javno izražavaju svoje osobno (privatno) nevjerovanje u autentičnost, možda ta situacija pogoduje popularnosti dolazaka u Međugorje kod onih, kojima je to možda najpotrebnije. Mnogi iz znatiželje izazvane neslaganjem oko autentičnosti odlaze u Međugorje i tu nađu iskrenu ispovijed, pokoru, obraćenje i mir sa sobom, s Bogom i drugim ljudima.

Inače, poruke objavljene u Međugorju u skladu su s porukama iz Fatime.

Predgovor hrvatskom izdanju

Poštovanim čitateljima pružena je u ruke knjiga

»FATIMA: PORUKA TRAGEDIJE ILI PORUKA NADE«?

Ta je razmišljanja napisao Antonio A. Borelli, Brazilijanac, član Marijanske Akademije u Aparecidu (Brazil) i profesor moralne filozofije.

Ukazanje Bl. Djevice Marije djeci u Fatimi od 13. svibnja do 13 listopada 1917., uglavnom svakog 13. u mjesecu, privatna su objava ali od Crkve priznata kao svrhunaravni događaj. U Svetište Gospe Fatimske hodočastio je papa Pavao VI. Dvaput je hodočastio Sveti Otac Ivan Pavao II. Znakovito je njegovo hodočašće godinu dana poslije atentata koji je izvršen na njega upravo na godišnjicu prvog ukazanja Majke Božje djeci u Fatimi 13. svibnja 1917.–13. svibnja 1981.

Bog je prisutan u povijesti svijeta i Crkve. Bog ima punu slobodu da djeluje u skladu sa svojom svetošću, pravednošću i ljubavlju. Javna, službena Božja objava obavezuje našu vjeru. Međutim, i privatne objave koje su potvrđene od Crkve kao svrhunaravne, Božji su govor za dobro Crkve i svijeta. Vjernički bi bilo lakoumno odbaciti ih i na njih mahnuti rukom kao nevažnima. Sve što Bog čini, čini da spasi čovjeka, da ga potiče

na obraćenje, da ga izvede iz zla u Božji život. Velika je neodgovornost odbaciti Božju milost.

Vječna Riječ utjelovila se u krilu Djevice i zaodjevena našom čovječnosću sišla je među ljude, u povijest putovima poniznosti. Bl. Djevica Marija u Fatimi govori djeci. Ponizna Službenica Gospodnja razgovara s poniznima, s malenima. To je evanđeoski stil i evanđeoska poruka. Poziva na obraćenje, proriče buduće događaje koji imaju svoj izvor u grijesima ljudi, ali naviješta i nadu mira koji se postiže poniznim sredstvima: molitve, pokore, pobožnosti i povjerenja u zagovor Prečistog Srca Marijina.

Svjedoci smo da su neki važni događaji u povijesti 20. stoljeća uistinu dogodili kako su bili naviješteni. Djeca su bila tim porukama toliko zahvaćena i Duhom Svetim rasvijetljena da je njihov život bio sav prožet duhom molitve i pokore za obraćenje »siromašnih grešnika«, za Crkvu, za Svetog Oca. Smrt i Franje i Hijacinte bila je uistinu svetačka. Lucija, karmelićanka, još živi. Božja Providnost je drži još u životu kao svjedoka važnog Božjeg zahvata u suvremenu povijest.

Taj je Božji zahvat sav obavijen poniznoću, jednostavnošću govora i znakova, ali i očitim čudom: »ples sunca« koje se sunovraćuje prema zemlji 13. listopada 1917. Nije li to bio potresni navještaj prijetnje atomskog rata?

Bog i takvim postupcima očituje svoju brigu za ljude i očinsku ljubav da se vrate k Ocu po Isusu Kristu u Duhu Svetom. Kolike milosti obraćenja i pomirenja dobivaju hodočasnici u Fatimi, kao i u tolikim svetištima Majke Božje diljem svijeta!

Događaji i poruke u ovoj knjizi svode se na Isusovu riječ u Evanđelju: »Obratite se i vjerujte Evanđelju!« (Mk 1, 15). Ali razmišljamo ozbiljno Isusovo upozorenje koje je zapisao evanđelista Luka. Pilat je dao poubijati neke Galilejce »kojih je krv pomiješao s krvlju njihovih žrtava« U Siloamu se srušila kula ubila neke. Na te vijesti Isus odgovori: »Mislite li da ti Galilejci, jer tako postradaše, bijahu grešniji od drugih Galilejaca? Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete slično propasti. Ili onih osamnaest, na koje se srušila kula u Siloamu, i ubila ih, zar mislite da su oni bili veći dužnici od svih Jeruzalemaca? Nipošto, kažem vam, nego ako se ne obratite, svi ćete propasti« (Lk 13, 1–5).

Te Isusove opomene odjekuju u poruci Majke Božje u Fatimi. To su poruke oholom svijetu koji se, čineći tolike grijehe, oholo smatra »bezgrešnim«. A riječ je Božja: »Oholost počinje kad čovjek otpadne od Gospoda i srcem se odmetne od svoga Stvoritelja« (Sir 10, 12).

Međutim, Otac nebeski dopušta da čovječanstvo žanje žetvu posijanih zala, kako bi u nevolji čovjek počeo razmišljati o povratku k Ocu, poput rasipnog sina. A Otac riječima Majke poziva, čeka i želi mirom i pomirenjem obdariti svoju izgubljenu djecu, da ih zagrli zagrljajem oproštenja i zaodjene milošću.

Budimo ponizi da to čujemo, razumijemo i prihvatimo. »Mnoge već zavede njihova umišljenost, i opaka uobraženost iskrivi im misli« (Sir 3, 24.)

Već u prvom ukazanju Bl. Djevica je pitala tu malenu i poniznu djecu: »Hoćete li prikazati Bogu sva trpljenja koja vam želi poslati kao zadovoljštinu za grijehe kojima je uvrijeđen i

kao molitvu za obraćenje grešnika?« — Mali su vidioci odgovorili: »Da, hoćemo!« Odgovorimo i mi tako!

Svim čitateljima molim svjetlo Duha Svetoga i raspoloženje poniznosti s Božjim blagoslovom!

Zagreb, na Pepelnicu, 17. veljače 1999.

+ Franjo kard. Kuharić

Nadbiskup zagrebački u m.

Autorov predgovor

Majka Božja govorila je trima malim pastirima — Luciji, Jacinti i Franji, a preko njih čitavu svijetu. Zadužila ih je da čovječanstvu prenesu njezinu duboku zabrinutost zbog bezbožnosti i pokvarenosti ljudi. Ako se ljudi ne obrate, poručila je Presveta Djevica Marija, uslijedit će strašna kazna.

Grešno čovječanstvo danas se nalazi u strašnoj krizi — moralnoj, društvenoj, vjerskoj... Za izlazak iz nje Presveta Djevica pokazala je vrlo jasan izbor: obraćenje ili kazna.

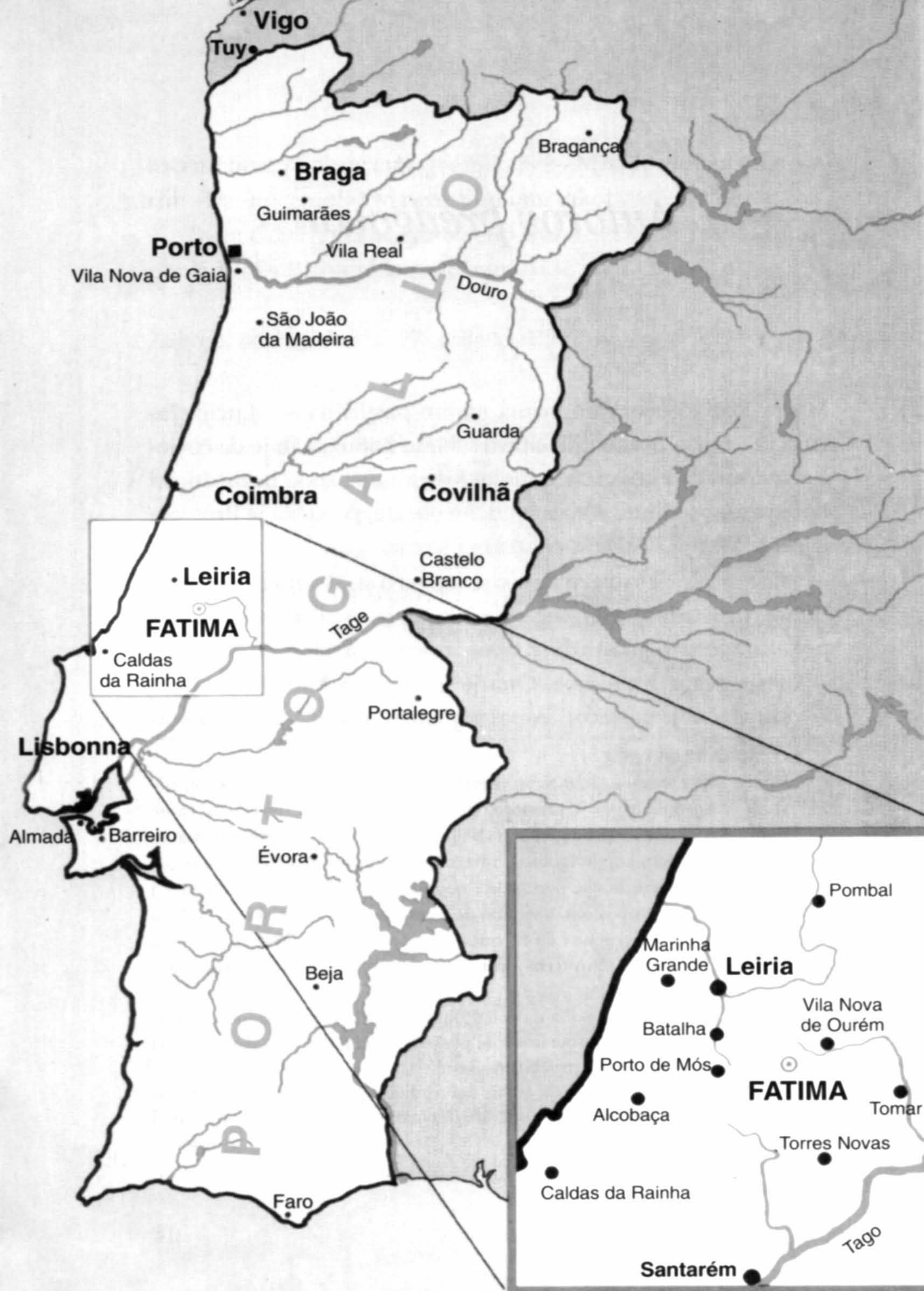
Prije svega i nadasve, Ona je govorila o kazni u drugom životu, vječnoj, najvećoj, konačnoj kazni: osudi na pakao sva-

OPASKA IZDAVAČA

Kod, s Božje strane, nadahnutih predviđanja i proricanja Božjih kazni, nesreća i tragedija, uvijek je prisutno izrečeno ili neizrečeno »ako«. Ako se ne popravite, ako se ne promijenite na bolje, ako ne prestanete griješiti, ako se ne obratite Bogu, koji je Ljubav, Pravednost, Dobrota i Poštenje. Ako se ozbiljno ne pokajete za zla, nepravde i nepoštenja učinjene mišlju, također i riječju, djelom i propustom, a stvarno pokajanje znači čvrstu i iskrenu odluku da neću ponavljai grijehe i da ću vratiti ukradeno i popraviti štetu učinjenu prijašnjim grijesima. Ovo treba primijeniti na osobni, obiteljski, društveni i međunarodni život.

Trajna je opomena Božja da svako zlo djelo, svaka nepravda, nepoštenje, djelo protiv ljubavi i dobrote ima loše posljedice i za počinitelja (kazna) kao i za onoga prema kome je grijeh usmjeren.

Trajan je poticaj Božji da svako dobro djelo, poštenje, pravednost, čin ljubavi ili dobrote ima dobre posljedice i za one prema kojima je usmjereno i za počinitelja (nagrada).

Vigo
Tuy
Bragança
Braga
Guimarães
Porto
Vila Real
Vila Nova de Gaia
Douro
São João
da Madeira
Guarda
Coimbra
Covilhã
Castelo
Branco
Leiria
FATIMA
Tage
Caldas
da Rainha
Portalegre
Lisbonna
Almada
Barreiro
Évora
Beja
Faro
PORTOGALLO
PORTOGALLO
Pombal
Marinha
Grande
Leiria
Vila Nova
de Ourém
Batalha
Porto de Mós
FATIMA
Alcobaça
Tomar
Torres Novas
Caldas da Rainha
Tago
Santarém

kog grešnika koji umre a da se niije pokajao. Majka Božja nije se skanjivala pokazati trima vidiocima pakao, djeci od deset, devet i sedam godina... Ovaj aspekt fatimske poruke predstavlja prvu tajnu ili, točnije, prvi dio jedinstvene i iste poruke.

Drugi dio, ili druga tajna, odnosi se na izbor pred kojim stoji čovječanstvo. Ako ljudi »ne prestanu vrijeđati Boga«, On će »svijet kazniti za njegova zlodjela ratom, glađu i progonima Crkve i Svetoga Oca« (ukazanje 13. lipnja 1917). Dakle, rat je predstavljen kao kazna za grijehe ljudi... osim ako se ne obrate. I Presveta Djevica jasno kaže: »Bog želi u svijetu ustanoviti pobožnost mome Prečistom Srcu«.

No, Pesveta Djevica još jasnije govori o kazni koju najavljuje. U stvari, Rusija je označena kao pokretač ovih ratova: »(Rusija) će svoje zablude proširiti po čitavu svijetu, doći će do ratova i progona Crkve«. Ako su nedjela komunizma zablude koje će Rusija raširiti po svijetu, kako se onda ovo treba shvatiti nakon raspada SSSR— a?

Da bi se odgovorilo na ovo pitanje, treba razmotriti najmanje tri konkretne činjenice.

Prvo: povratak komunista na vlast putem izbora posvuda, a posebno u nekadašnjem sovjetskom bloku otvara put za eventualno ponovno oživljavanje njihovih krvavih čina — koji su već odgovorni za desetke milijuna mrtvih u svijetu — i nitko ne može isključiti moguće »izmicanje kontroli« najtvrđih komunista koje može eskalirati sve do razbuktavanja jednog pogubnog rata.

Drugo: zbog optimizma Zapada, njegova sredstva javnog priopćavanja hine da su zaboravila ono što govori komunistička doktrina — prema svim njegovim teoretičarima, od Marksa do Engelsa, cilj komunizma je ostvariti potpuno samo-

upravljajuće društvo u kojem trebaju nestati i država i partija. Nije li uznemiravajući, no očito željeni kaos u koji dan za danom Rusija sve više tone, upravo pokušaj konačnog ostvarivanja komunističke utopije?

Treće: kako se može previdjeti da komunistička doktrina, koja je daleko od toga da bude mrtva, još uvijek duboko prodire u zemlje Zapada, a da se za to ne mora poslužiti oružjem? Upravo to je kulturna revolucija koja sustavno uništava kršćansku kulturu, tradiciju koja predstavlja temelj našeg društva vodeći, između ostalog otvoreni rat protiv ćudoređa kako bi uništila temelje obitelji. I konačno, uravnilovka koja pokušava zatrti i samo načelo privatnog vlasništva, načelo koje je toliko bitno da ga štite dvije od Deset Božjih zapovjedi...

Da sažmemo, svijet je danas više zaglibljen u grijeh nego što je to bio u trenutku ukazanja, 1917. godine, a komunizam, usprkos svojoj preobrazbi, nije odustao od toga da osvoji svijet. Što se iz toga treba zaključiti?

Da bi se, koliko je to moguće, izbjeglo kazne koje je najavila Presveta Djevica te da bi se ubrzalo svitanje obećane blagoslovljene zore pobjede Prečistog Srca Marijina, trebamo pribjeći predloženim sredstvima: revnoj pobožnosti Majci Božjoj, molitvi, posebno molitvi krunice, pokori i pridržavanju Deset Božjih zapovjedi. Jedino na taj način riješit će se strašna kriza ovog svijeta te će biti ostvareni uvjeti za istinski i trajni mir. Bit će to mir Kristov u Kristovu kraljevstvu, mir Marijin u Marijinu kraljevstvu.

* * *

Možda će ova razmišljanja u nekih izazvati nepovjerenje ili čak prezir. Ljudi bez vjere i njihova malovjerna braća, smijat će se

onome što će im izgledati kao iznenađujuće ili čak djetinjasto pojednostavljenje problema današnjeg društva. Traženje rješenja u jednostavnoj poruci koja je svijetu objavljena preko troje nepismenih pastira izgledat će im smiješno ili čak ludo.

Mi ne niječemo složenost današnjih problema. Upravo suprotno, mislimo da su, ljudski gledano, ovi problemi nerješivi, toliko je velika njihova složenost. I ne opiremo se želji da mogućim skepticima pokažemo nezamjenljiva rješenja koja nam nudi vjera: da im omogućimo da vide, kao kroz otvor ključanice, nešto od tog prostranog obzora.

Sveti Augustin opisao je kako bi trebalo izgledati istinski kršćansko društvo — država Božja — i koristi koje bi ono donijelo državi. »Zamislite«, piše on, »vojsku sastavljenu od vojnika koji su odgojeni u nauku Isusa Krista, isto tako upravitelje, muževe i žene, roditelje, djecu, gospodare i sluge, kraljeve, suce, carinike, porezne obveznike i poreznike koji žive prema Kristovu nauku! I neka se (pogani) još usude reći da je ovaj nauk u suprotnosti s interesima države! Baš suprotno: morate priznati da je (ovaj nauk), ako ga se vjerno pridržava, vjeran čuvar Države.« (Epist. CXXXVIII, 5 ad Marcellinum, Glava II, 15).

S obzirom na ovaj tako rasvjetljen, jednostavan, a istovremeno dubok opis, možemo zapitati one koji nas kritiziraju: koja je politička, društvena ili ekonomska škola u stanju izbjeći, bez utjecanja religiji, konačnu propast društva što je preobraženo vlastitom pobudom nevjere i pokvarenosti, došlo do potpunog kršenja načela na kojima se temelji Država Božja kako je opisao Sveti Augustin?

Nadamo se da će ova razmatranja što povezuju poruku Presvete Djevice s pitanjima koja su iznimno aktualna u Hrvatskoj i čitavu svijetu, pomoći čitatelju da izvuče najveću moguću korist iz ove knjige o ukazanjima i poruci iz Fatime.

Lucija, Franjo i Jacinta
troje pastira kojima se ukazala Presveta Djevica

U V O D

Ukazanja i poruka iz Fatime

U knjigama o fatimskim događajima nalazimo opise ukazanja i razgovora između Gospe i vidioca uklopljene u niz činjenica koje obuhvaćaju mjesna odbijanja povodom ukazanja, ispitivanja vidioca i svjedoka, čudesna ozdravljenja i obraćenja koja su uslijedila kao i privlačne pojedinosti o duhovnom rastu povlaštene djece kao i brojne druge poznate zgode. To je potpuno razumljivo.

Međutim, nakon čitanja tih knjiga kod mnogih se duša javila želja za tekstom koji će im omogućiti da na poseban način urone u sam sadržaj ukazanja s namjerom da sve više prodiru u smisao poruke što je Bogorodica donijela ljudima kako bi mogli još bolje slijediti njezine zahtjeve.

Želeći udovoljiti ovoj opravdanoj želji, pripremili smo tekst ograničen na događaje između Presvete Djevice, Anđela Portugala i vidioca, odnosno, na odnos u kojem su sva druga zbivanja, poučna i životopisna, koja su dio Fatimske priče, ostavljena po strani kako bismo se usredotočili na ono što je bitno.

Nakon opisa ukazanja Anđela 1916. i Gospe 1917., slijede druga ukazanja koja su vidioci imali zasebno, i to posebice ukazanja sestri Luciji. Budući da ona nadopunjuju ukazanja u špilji Iria, nije ih se moglo izostaviti.

* * *

U sastavljanju ove knjižice oslonili smo se prije svega na dva iznimno poznata djela koja preporučamo čitaocima što žele upotpuniti znanja o onome što se zbilo u Fatimi. Prvo djelo napisao je katolički sjevernoamerički pisac William Thomas Walsh, »Our Lady of Fatima« (»Naša Gospa iz Fatime«), a drugo otac Giovanni De Marchi, I. M. C., »Era una Senhora mais brilhante que o sol...« (»Bila je to Gospođa sjajnija od sunca...«).

Otac De Marchi proveo je u Fatimi tri godine ispitujući glavne svjedoke događaja te je pažljivo bilježio njihova svjedočanstva. Intervjuirao je sestru Luciju te se mogao poslužiti i zapisima vidjelice o kojima ćemo još govoriti kasnije.

William Thomas Walsh bio je u Portugalu 1946. istražujući i intervjuirajući. Razgovarao je sa sestrom Lucijom te je svoju knjigu posebice temeljio na četiri spisa »Memorias« (»Sjećanja«) koja je ona napisala.

Djela oca De Marchija i Walsha vrlo su vjerodostojna te se slažu u svemu bitnom. Međutim, radi još veće sigurnosti, usporedili smo njihova djela sa djelima drugih autora koji obrađuju neka zbivanja i detaljno prikazuju neke pojedinosti. Ta su djela navedena u bilješkama.

Mogli smo se neposredno koristiti i najpouzdanijim izvorima, a to su bez sumnje rukopisi sestre Lucije. U stvari, 1973. godine otac je Antonio Maria Martins D. I. konačno objavio »Memorias e Cartas da Irma Lucia« (»Sjećanja i pisma Irme Lucije«)(vidi citirana djela).

Bit ćemo slobodni poželjeti da se u budućnosti napravi jedno cjelovito kritičko izdanje koje će sadržavati, osim već objavljenih sjećanja i pisama i razna ispitivanja kojima je bila podvrgnuta sestra Lucija[1], razni dokumenti kanonskog procesa[2]

---

1. U svojoj knjizi *A Vidente de Fatima dialoga e responde pelas Aparicoes* kanonik Sebastiao Martins dos Reis navodi sljedeće dokumente:

a) Uzastopna ispitivanja djece vidioca koja je u vrijeme ukazanja vodio Visconte di Montelo (pseudonim kanonika dr. Maneala Nunes Formigaoa iz Lisabona);

b) Zapisi nizozemskog monfortanskog redovnika H. L. Iongena koji je 3. i 4. veljače 1946. razgovarao sa sestrom Lucijom te je izvješća o tim susretima objavio iste godine u svibanjskom, lipanjskom i listopadnom broju dvomjesečnika *Mediatrice et Reine;*

c) Prikaz povijesnih mjesta Fatime koji je dala sama vidjelica 20. svibnja 1946. godine;

d) Upiti dr. J. J. Goulvena sa pisanim odgovorima sestre Lucije od 30. lipnja 1946. godine (zahvaljujući kanoniku Sebastiao Martins dos Reisu zna se da je sestra Lucija rukopis poslala Leirijskom biskupu koji ga je dao umnožiti u tri primjerka (na stroju za pisanje), vidjelica ih je potpisala i jedan je primjerak predat dr. Goulvenu, drugi je ostao kod vidjelice, a treći je pohranjen kod Lierijskog biskupa zajedno sa originalnim primjerkom. Autor ne objašnjava je li dokumenat prijepis originalnog rukopisa ili kopije.);

e) Pitanja don Jose Pedro de Silvae, kasnijeg biskupa Viseaua, na koja je vidjelica odgovorila u kolovozu 1947. godine.

Osim ovih iskaza i navedenih razgovora sa patrom De Marchijem i Walshom, sestra Lucija razgovarala je pet uzastopnih dana s piscem Anterom de Figueiredom (od 16. do 20. rujna 1935. godine). Vidjelica ove razgovore spominje u svojim »Sjećanjima« (»Memorias«) (IV, str. 368–376).

2. Kanonski proces koji je trajao osam godina tijekom kojeg je sestra Lucija više puta bila ispitivana, donio je zaključke u prilog ukazanja. Biskup Leirije, Jose Alves Correia da Silva je u pastoralnom pismu od 13. listopada 1930. godine napisao sljedeće:

»S obzirom na izložena razmatranja, kao i neka druga koja ovdje ne spominjemo zbog kratkoće, ponizno zazivajući Duha Svetoga i uzdajući se u zaštitu Majke Božje, nakon što smo saslušali vrijedne savjetnike naše biskupije, odlučili smo:

kao i čitava korespondencija vidjelice koja još treba biti sabrana.[3] Važnost fatimskog pitanja sigurno će opravdati ulaganje tolikog truda.

Razna izvješća koja je sastavila sestra Lucija obično se nazivaju »Sjećanja« I, II, III i IV«.

Prvo, napisano u običnoj bilježnici s crtama, predstavlja zbirku osobnih sjećanja za Jacintinu biografiju. Kad su 12. rujna 1935. ekshumirani smrtni ostaci male vidjelice iz Fatime,

---

a) da su ukazanja koja su djeca imala između 13. svibnja i listopada u pećini Iria, u fatimskoj župi koja pripada ovoj biskupiji vjerodostojna.

b) službeno dopustiti štovanje Gospe Fatimske.

(Usp. D. Frei Francisco Rendeiro O. P.,. *A consagracao pela Igreja do culto de Nossa Senhora de Fatima, u Fatima, altar do mundo,* Ocidental editora, Oporto 1954., svezak II, str. 179–180).

3. U izdanju knjige Memorias e Cartas da Irma Lucia, otac Antonio Maria Martins, D. I. dodao je, između ostalog, neka vidjeličina pisma njezinom ispovjedniku ocu Jose Bernardo Goncalvesu, D. I. te je zabilježio da je dotični »kasnije potaknuo najvrjednija pisma vidjelice. U ovim se pismima ponajviše radi o pitanjima savjesti te zbog toga ne mogu biti objavljena« (ibid., str. 399). U predgovoru iste knjige otac Martins objašnjava da vidjeličini zapisi, osim sjećanja sadrže »još tisuće pisama, a najveći dio je napisan nakon njezinog ulaska u Karmel Svete Tereze u Coimbri, 25. ožujka 1948. godine.«

Što se tiče dopisivanje sa ocem Goncalvesom, u jednom odlomku sestra Lucija aludira na cenzuru kojoj je podložna i koja je sprečava ili joj otežava da s njim razgovara o problemima savjesti. U pismu istom patru od 21. siječnja 1940. godine, sestra Lucija piše:«Već vam duže želim pisati, no spriječile su me različite okolnosti. Glavni razlog bila je cenzura. Pisati, bez da stvarno kažem što imam za reći, smatrala sam traćenjem vašeg vremena, a s druge strane, nije mi bilo moguće pisati o tim stvarima pod cenzurom. Potreba (da Vam pišem) nije bila mala, no treba biti strpljiv. Svje je prošlo i dragi Bog mi je pomogao, on je poslao rane, on ih je i izliječio. On dobro zna da je on jedini liječnik na zemlji. Priznajem da sam u stvari sumnjala hoćete li mi moći posvetiti svoje dragocjeno vrijeme. Zbog toga sam jako zahvalna za vaše pismo i za ljubav kojom ste mi otvorili put. Neka Vam dragi Bog to plati.« (Memorias e Cartas da Irma Lucia, S 418).

preminule 1920. godine, otkrilo se da je njezino lice sačuvano netaknuto. Leirijski biskup, mons. Jose Alves Correia da Silva, poslao je sestri Luciji fotografiju snimljenu tom prilikom te ga je ona, zahvaljujući mu se, izvijestila o vrlinama svoje rođakinje. Tada je prelat naložio sestri Luciji da zapiše sve što zna o Jacintinom životu te je iz toga proistekao prvi rukopis završen oko Božića 1935. godine.

* * *

U travnju 1937. godine L. G. da Fonseca obavijestio je Leirijskog biskupa da prvo izvješće sestre Lucije dopušta pretpostaviti postojanje drugih, zanimljivih činjenica povezanih s ukazanjima, a još nepoznatih. Stoga se sestra Lucija, između 7. i 12. studenog te godine, nakon novog naloga mons. Jose Alves Correia da Silva, posvetila pisanju povijesti svog života. U ovom drugom zapisu ona isto tako piše, iako na vrlo sažet način, o Gospinim ukazanjima te po prvi put javno izvješćuje o Anđelovim ukazanjima. Razni razlozi potaknuli su je na dotadašnju šutnju, savjet protoprezbitera iz Olivara, don Faustina Jose Jacinto Ferreira — kojem je ispričala o ukazanjima— a taj je savjet kasnije potvrdio svojom preporukom i biskup Lierije. S druge strane, kritike i izrugivanja povodom izvješća o prvim Anđelovim ukazanjima u proljeće i ljeto 1915. godine, kao i strogi prijekori njezine majke, naveli su je da o ovoj temi govori s mnogo opreza i diskrecije. Osim toga, u »Sjećanjima« sestre Lucije stalno se primjećuje da ona vrlo nerado govori o sebi, a zbog toga i o ukazanjima.

Godine 1941. Leirijski biskup naložio je vidjelici da zapiše sve ono čega se još mogla sjetiti o životu svoje rođakinje za

novo izdanje knjige o Jacinti koju je želio tiskati kanonik Galamba de Oliveira.

»Ova zapovjed« — piše sestra Lucija — »pogodila me u najdubljim dubinama moje duše, poput zrake sunca, govoreći mi da je došao trenutak za otkrivanje oba prva dijela tajni.«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 444

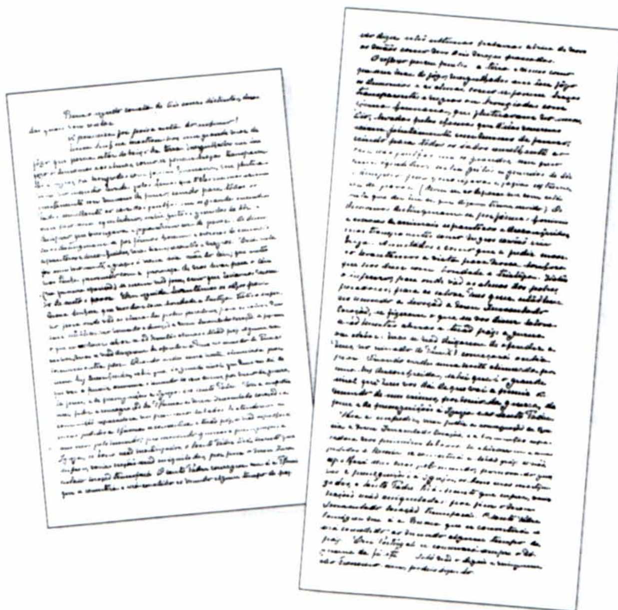
Tako je sestra Lucija započela s pisanjem svog trećeg rukopisa otkrivajući danas poznate dijelove fatimskih tajni. Nakon toga je uslijedilo izvješće o dojmovima ovih na Jacintin duh. Izvješće nosi datum 31. kolovoz 1941.

Iznenađen ovim otkrivanjima, kanonik Galamba de Oliveira zaključio je da sestra Lucija u prethodnim dokumentima nije rekla sve što je imala za reći te je zamolio Leirijskog biskupa da joj naloži da napiše potpuno izvješće o ukazanjima: »Naložite joj, gospodine biskupe... da zapiše SVE. Ali baš SVE. Jer morat će dugo ostati u čistilištu zato što je prešutjela toliko toga važnoga.« Sestra Lucija ispričala se rekavši da je uvijek bila poslušna. Kanonik Galamba inzistirao je da joj biskup naloži »da kaže SVE, baš SVE; da ne sakrije ništa« (čini se da na taj način aludira i na treći dio tajne). Međutim, biskup se nije želio dovesti u nepriliku: »Takvo što ja neću naložiti. Kad se radi o tajnama, ne želim se miješati.«, te je jednostavno vidjelici naložio da ispriča (zabilježi) čitavu priču o ukazanjima (usp. »Sjećanja IV«, str. 314 i 316; naglaske je zabilježila sama sestra Lucija). Tako je s datumom 8. prosinca 1941. završen četvrti rukopis. U njemu sestra Lucija prvi put sustavno i redom izvješćuje o ukazanjima te na kraju objašnjava da ništa od onoga što je zadržala u sjećanju nije namjerno izostavila, osim, očito,

trećeg dijela tajne, za koji joj još nije naloženo da ga otkrije (usp. »Sjećanja IV«, str. 352).

* * *

Objavljivanjem ovog djela željeli smo doprinjeti tome da poruka naše Majke Božje Fatimske postane što poznatija, da je se što više ljubi i da joj se što više pokorava.

Stranica rukopisa sestre Lucije

»Nemojte se bojati. Ja sam Anđeo mira. Molite sa mnom.«
Kipovi anđela i djece na mjestu ukazanja Anđela Mira.

P O G L A V L J E I .

Ukazanja Anđela Portugala

Prije Gospinih ukazanja Lucija, Franjo i Jacinta — Lucia de Jesus dos Santos i njezini rođaci Franjo i Jacinta Marto, stanovnici sela Aljustres, župa Fatima — doživjeli su tri ukazanja Anđela Portugala ili Anđela Mira.

Prvo anđelovo ukazanje

Prvo Anđelovo ukazanje dogodilo se u proljeće ili ljeto 1916. u jednoj pećini brda Cabeco, blizu Aljustrela, a odvijalo se na sljedeći način, prema riječima sestre Lucije:

»Igrali smo se neko vrijeme kad najednom zašumi snažan vjetar koji je zanjihao krošnje stabala. Digli smo pogled da vidimo što se događa, jer je vrijeme bilo mirno. Tada ugledasmo na određenoj udaljenosti, iznad drveća koje se pružalo prema istoku, svjetlo bjelje od snijega, koje je izgledalo poput prozirnog mladića i bilo sjajnije od kristala prožetog sunčanim zrakama.

Što se više približavao, bolje smo razaznavali njegove obrise: bio je to jako lijepi mladić u dobi od četrnaest do petnaest godina. Bili smo iznenađeni i gotovo oduzeti. Nismo izustili niti riječ. Kad nam se približio, rekao je:

Lijevo: Mjesto drugog anđelovog ukazanja

Dolje: Brežuljak Cabeço

»Ne bojte se, ja sam Anđeo mira. Molite sa mnom!«.

Tada klekne i prigne glavu do zemlje. Nagnani nadnaravnim pokretom, učinili smo što i on te ponovili riječi koje smo čuli da izgovara:

»Moj Bože! Vjerujem u Te, klanjam Ti se, uzdam se u Te i ljubim Te. Molim te da oprostiš onima koji ne vjeruju u Tebe, koji Ti se ne klanjaju, koji se u Te ne uzdaju i koji Te ne ljube.«

Nakon što je ove riječi ponovio tri puta, ustane i reče nam:

»Tako molite! Srce Isusovo i Marijino pozorno slušaju vaše molitve.«

I onda nestane.

Nadnaravno ozračje koje nas je obuzelo bilo je toliko intenzivno da dugo vremena nismo bili svjesni vlastitog postojanja. Ostali smo u položaju u kojem nas je ostavio i stalno ponavljali istu molitvu. Božja prisutnost osjećala se toliko intenzivo i blisko da se nismo usudili razgovarati među sobom. Sljedećeg dana još smo se osjećali duhovno obavijeni ovim ozračjem koje se sasvim polako gubilo.

O ovom ukazanju nitko od nas nije mislio govoriti, a niti savjetovati onog drugoga da o tome šuti. To se razumjelo samo po sebi. Bilo je toliko osobno da je o njemu bilo teško izreći makar i jednu riječ. Možda nas se toliko jako dojmilo jer je to bilo prvo ukazanje takve vrste.«

(Usp. »Memorias (»Sjećanja«) II«, str. 114 i 116, IV, str. 318 i 320; G. De Marchi, str. 58— 59; W. T. Walsh, str. 66— 67, Luiz Gonzaga Azres da Fonseca, str. 134, Jose Galamba de Oliveira, str. 52— 57.

Drugo anđelovo ukazanje

Drugo se ukazanje zbilo u ljeto 1916., uz bunar kuće Lucijinih roditelja kraj kojeg su se djeca igrala. Sestra Lucija priča kako je Anđeo njoj i njezinim rođacima tom prilikom rekao:

»Što radite? Molite, mnogo molite! Presveta Srca Isusa i Marije imaju s vama milosrdne nakane. Neprestano prikazujte Svevišnjem molitve i žrtve!«

»Kako se trebamo žrtvovati?«, zapitala sam.

»Što god možete prinesite Bogu za žrtvu kao zadovoljštinu za grijehe kojima ga ljudi vrijeđaju i molitvu za obraćenje grešnika. Tako ćete osigurati mir svojoj domovini. Ja sam njezin Anđeo čuvar, Anđeo Portugala. Nadasve pokorno prihvatite i podnosite trpljenja koja vam Gospodin pošalje.«

Zatim nestane.

Ove su se Anđelove riječi utisnule u naše duše poput svjetla koje nam je omogućilo da razumijemo tko je Bog, koliko nas on voli i želi biti voljen. Shvatili smo vrijednost žrtve i koliko mu je ona mila, jer on zahvaljujući tome obraća grešnike.«

Usp. Memorias II, str. 114 i 116, IV, str. 318 i 320; G. De Marchi, str. 60— 61; W. T. Walsh, str. 70, L. G. da Fonseca, str. 135, J. Galamba de Oliveira, str. 57— 58.

Treće anđelovo ukazanje

Treće ukazanje zbilo se krajem ljeta ili početkom jeseni 1916., ponovno u pećini Cabeco i odvijalo se na sljedeći način, također prema opisu sestre Lucije:

Gore: Kuća Lucijinih roditelja u Aljustrelu, Fatima
Dolje: Rodna kuća Franje i Jacinte Marto

»Čim smo tamo stigli, odmah smo počeli, klečeći, lica priljubljenog uz tlo, ponavljati Anđelovu molitvu: »Moj Bože, vjerujem u Te, klanjam Ti se, uzdam se u Te i volim Te...«. Ne znam koliko smo je puta ponovili, kad najednom ugledasmo kako iznad nas svijetli neobično svjetlo. Ustali smo kako bi vidjeli što se događa te ugledasmo Anđela s kaležom u lijevoj ruci, a iznad njega lebdjela je hostija. Iz nje su u kalež kapale kapi krvi. Ostavivši kalež i hostiju da lebde u zraku, Anđeo klekne uz nas na tlo i tri puta ponovi molitvu:

»Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti, klanjam vam se i prikazujem vam predragocjeno Tijelo, Krv, Dušu i Božanstvo Isusa Krista, prisutna u svim svetohraništima svijeta, kao naknadu za uvrede, svetogrđa i ravnodušnosti kojima je on sam uvrijeđen. U ime neizmjernih zasluga njegova Presvetog Srca i Prečistog Srca Marijina, molim vas za obraćenje jadnih grešnika«.

Zatim se Anđeo podigne, ponovno uzme u ruke kalež i hostiju, te meni dade hostiju, a ono što je bilo u kaležu dade popiti Jacinti i Franji, istovremeno govoreći:

»Uzmite i pijte Tijelo i Krv Isusa Krista kojeg strašno vrijeđaju nezahvalni ljudi. Pružite mu zadovoljštinu za njihove pogreške i utješite svoga Boga.«

Zatim se ponovno prostre po zemlji i s nama ponovi tri puta istu molitvu: »Presveto trojstvo...« i iščezne.

Poneseni nadnaravnom silom što nas je obuzela oponašali smo Anđela u svemu te smo se prostrli poput njega i ponavljali molitve koje je izgovarao. Božja prisutnost bila je toliko snažna da nas je gotovo potpuno obuzela i poništila. Činilo se da smo dosta dugo bili lišeni tjelesnih osjeta. Tih smo dana sve obavljali nošeni snagom ovog nadnaravnog bića. Mir i sreća koje smo osjećali bili su veliki, a to samo zato

što nam je duša iznutra i u potpunosti bila usredotočena na Boga. Istovremeno smo osjećali velik tjelesni umor.

Ne znam zašto, ali Gospina ukazanja imala su na nas potpuno drukčije učinke. Ista unutarnja radost, jednaki sreća i mir. No, umjesto one tjelesne iscrpljenosti, osjećali smo određenu lakoću i polet. Umjesto onog osjećaja ništavnosti u Božjoj prisutnosti, klicanje od veselja. Umjesto osjećaja da nam je teško govoriti, osjećaj određenog oduševljenja ispunjenog potpunim povjerenjem. No, usprkos ovim osjećajima, bila sam potaknuta da šutim, posebice o nekim stvarima. Pri ispitivanjima osjećala sam unutrašnje nadahnuće koje mi je pokazivalo odgovore što, bez umanjivanja istine, nisu otkrivali ono što je tada trebalo ostati sakriveno.«

Usp. »Memorias II«, str. 118; IV, str. 322 i 326; G. De Marchi, str. 62— 63; W. T. Walsh, str. 72— 74; L. G. da Fonseca, str. 135— 137; J. Galamba de Oliveira, str. 58— 59.)

Anđelovim ukazanjima 1916. godine prethodile su, između travnja i listopada 1915., tri druga viđenja u kojima su Lucija i tri druge pastirice, Maria Rosa Matias, Tereza Matias i Maria Justino vidjeli, također na brežuljku Cabeco, kako u zraku iznad gaja u dolini lebdi *»poput oblaka bjeljeg od snijega nešto prozirno što je imalo ljudski oblik«*. Bio je to *»lik koji je sličio kipu od snijega. Prožimale su ga sunčane zrake pa je izgledao sav proziran«*. Ovo je opis same sestre Lucije.

Usp. »Memorias II«, str. 118; IV, str. 316 i 318; De Marchi, str. 57— 58; W. T. Walsh, str. 47— 49; L. G. da Fonseca, str. 132— 133; J. Galamba de Oliveira, str. 51.

Njezino lice nije bilo »niti tužno, niti veselo, već ozbijno«.

POGLAVLJE II.

Ukazanja Presvete Djevice

U vrijeme Gospinih ukazanja Lucija de Jesus, Franjo i Jacinta Marto imali su deset, devet i sedam godina, bili su rođeni 22. ožujka 1907, 11. lipnja 1908. i 11. ožujka 1910. godine. Troje djece je, kako smo rekli, živjelo u Aljustrelu, malom selu koje je pripadalo fatimskoj župi. Ukazanja su se događala na malom komadiću imanja koji je pripadao Lucijinim roditeljima, a zvalo se Cova da Iria (Pećina Iria), dva i pol kilometra od Fatime, na putu za Leiriu. Gospa se ukazivala iznad crnike ili hrastića visokog metar ili malo više. Franjo je samo vidio Gospu i nije je čuo. Jacinta ju je vidjela i čula. Lucija ju je vidjela i čula te je razgovarala s presvetom Djevicom. Ukazanja su se uvijek zbivala oko podneva.

Prvo ukazanje, 13. svibnja 1917.

Troje vidioca ponovno su se igrali na Cova da Iria kad su opazili dva svjetla, poput bljeska, nakon kojih su vidjeli Majku Božju iznad crnike. Bila je to »jedna Gospođa potpuno odjevena u bijelo, sjajnija od sunca, oko koje se širilo svjetlo sjajnije i blistavije od onog koje isijava kristalna posuda puna čiste vode obasjana sjajnim zrakama sunca«, opisuje Lucija. Njezino lice, neopisivo lijepo nije bilo »niti tužno, niti veselo, već ozbiljno« s

izrazom blagog prijekora. Ruke skupljene kao na molitvu, bile su nagnute na prsa i okrenute prema gore. Na desnoj ruci visjela je krunica. Odjeća je izgledala kao da je od samog svjetla. Tunika, donja haljina, bila je bijela, a bijeli je bio i plašt, opšiven zlatom, koji je prekrivao Djevičinu glavu i dopirao joj do nogu. Nije joj se vidjela kosa, niti uši. Lucija nije nikad uspjela opisati crte lica, jer nikad nije mogla zadržati pogled na zasljepljujućem nebeskom licu. Vidioci su bili tako blizu Gospe — na udaljenosti od oko metar i pol — da su stajali u krugu svjetla koje je Gospu okruživalo ili koje je isijavala. Razgovor se odvijao na sljedeći način[4]:

GOSPA: *»Ne bojte se. Ništa vam neću napraviti.«*

LUCIJA: *»Od kuda dolazite?«*

---

4. Odgovarajući na jedno Walshevo pitanje o tome je li, s obzirom na Anđelove i Gospine riječi, ponavljala točno riječi koje je čula ili je prenosila samo načelni smisao, sestra Lucija rekla je: »Anđelove riječi bile su iznimno intenzivne i snažne, a nadnaravno stvarne, takve da ih se nije moglo zaboraviti. Čini se da su mi se točno i neizbrisivo utisnule u sjećanje. Što se tiče Gospinih riječi, stvari stoje drukčije. Ne mogu biti sigurna da je svaka riječ točna. Do mene je prije svega stizao smisao, a ja sam u riječi pretočila ono što sam razumjela. Nije mi to lako objasniti« (usp. W. T. Walsh, str. 325). Suočena s poteškoćom da u ljudske riječi prenese ono što je čula od Gospe, kao što je to uobičajeno u nekim mističkim pojavama, sestra Lucija je ipak sav trud uložila u to da riječ po riječ reproducira ono što joj je rekla presveta Djevica. To je postalo očito u razgovoru koji je vodila s patrom Iongenom, a koji ovdje donosimo:

»Da li ste se željeli ograničiti na otkrivanje tajne, da date smisao onome što je presveta Djevica govorila ili ste doslovno citirali njezine riječi?«

»Kad govorim o ukazanjima, ograničavam se na smisao riječi. Međutim, kad pišem, trudim se doslovno navoditi, citirati. Zato sam tajnu željela napisati riječ po riječ.«

»Sigurni ste da ste sve sačuvali u sjećanju?«

»Mislim da jesam.«

»Riječi tajne bit će izložene redom kojim su (vam) prenesene?«

»Da.« (usp. G. De. Marchi, str. 383).

»Neću te nikad napustiti. Moje prečisto srce bit će tvoje utočište i put koji će te odvesti do Boga.«

GOSPA: *»Dolazim s Neba« (i Gospa podigne ruku pokazujući prema nebu).*

LUCIJA: *»I što želite od mene?«*

GOSPA: *»Došla sam vas zamoliti da dolazite ovamo šest mjeseci zaredom*[5]*, svakog trineastog u isto ovo vrijeme. Onda ću vam kazati tko sam i što želim, a potom ću se ovamo vratiti po sedmi put.«*

LUCIJA: *»A hoću li i ja doći u nebo?«*

GOSPA: *»Da, hoćeš«.*

LUCIJA: *»A Jacinta?«*

GOSPA: *»I ona.«*

LUCIJA: *»A Franjo?«*

GOSPA: *»I on, no on mora izmoliti mnogo krunica.«*

LUCIJA: *»Marija das Neves je već na nebu?«*

GOSPA: *»Oh, da.«*

LUCIJA: *»A Amelija?«*

GOSPA: *»Ostat će u čistilištu do kraja svijeta.«*

»Hoćete li prikazati Bogu sva trpljenja koja vam želi poslati kao zadovoljštinu za grijehe kojima je uvrijeđen i kao molitvu za obraćenje grešnika?«

LUCIJA: *»Da, hoćemo.«*

GOSPA: *»Dobro, mnogo ćete trpjeti, ali će vas milost Božja jačati.«*

Dok je izgovarala posljednje riječi (»milost Božja«, itd.), prvi put je raširila ruke«, ovo opisuje sestra Lucija, »rasuvši prema nama jako svjetlo, gotovo odraz svjetla koje je ona isijavala, koje nam je prodiralo

---

5. Djeca vidioci bila su uvjerena da će se posljednje ukazanje dogoditi u listopadu, kao što im je bilo izričito rečeno u kolovoškom ukazanju. To znači da je »šest uzastopnih mjeseci« uključivalo i prvo ukazanje. Sedmo, o kojem će još biti govora, ne pripada ovom nizu.

u grudi sve do najskrovitijeg dijela duše, tako da smo sebe vidjeli u Bogu, koji je bio svjetlo, a vidjeli smo se jasnije nego da smo se promatrali u najboljem ogledalu. Tada osjetismo unutarnji poriv, klekli smo i u sebi ponavljali:»O presveto Trojstvo, klanjam ti se! Bože moj, ljubim te u presvetom sakramentu!«

Nakon što je prošlo nekoliko trenutaka, Gospa nadoda:

»Molite krunicu svaki dan kako biste izmolili mir svijetu i svršetak rata.«

»Tada je«, priča sestra Lucija, »počela mirno ustajati, krenuvši prema istoku te je nestala u beskrajnoj daljini. Svjetlost koja ju je okruživala kao da je otvarala put među zvijezdama.«

Usp. »Memorias II«, str. 126; IV str. 330 i 332; G. De Marchi, str. 67— 70; W. T. Walsh, str. 85— 87; L. G. da Fonseca, str. 24— 28; J. Galamba de Oliveira, str. 63— 64.

Drugo ukazanje: 13. lipnja 1917.

Prije drugog ukazanja, vidioci su ponovno opazili svjetlo što su nazivali bljeskom, no ono u stvarnosti nije bilo bljesak već je bilo odraz svjetla koje se približavalo.

Neki od pedesetak promatrača koji su došli na to mjesto, primjetili su da je sunce potamnilo u trenucima nakon početka razgovora. Drugi su rekli da se, trenutak prije nego je Lucija progovorila, vrh crnike prekriven mladicama savio, kao pod teretom. Tijekom Gospinog razgovora s vidiocima, neki su čuli nekakav zvuk poput zujanja pčele:

LUCIJA: *»Gospođo, što želite od mene?«*

GOSPA: *»Želim da ponovno dođete ovamo i 13. sljedećeg mjeseca, da svaki dan molite krunicu te da naučite čitati*[6]. *Kasnije ću vam reći što želim.«*

Lucija je zamolila za ozdravljenje jednog bolesnika.

GOSPA: *»Ako se obrati, ozdravit će unutar godine dana.«*

LUCIJA: *»Željela bih vas zamoliti da nas uzmete sa sobom u nebo.«*

GOSPA: *»Da, Jacintu i Franju uskoro ću uzeti, ali ti ćeš ovdje ostati još neko vrijeme. Isus se želi tobom poslužiti da me ljudi upoznaju i uzljube. Želi u svijetu ustanoviti pobožnost prema mom Prečistom Srcu. Onome tko to prihvati, obećajem spasenje, a te će duše Bog voljeti poput cvijeća kojim sam okitila njegovo prijestolje.«*

LUCIJA: *»Ostat ću ovdje sama?«*

GOSPA: *»Ne, kćeri. Trpiš li mnogo? Nemoj se obeshrabriti! Ja te neću nikada napustiti. Moje Prečisto Srce bit će uvijek tvoje utočište i put koji će te dovesti do Boga.«*

»Izgovarajući ove posljednje riječi«, priča sestra Lucija, *»raširi ruke i po drugi put po nama prosu odraz onog neizmjernog svjetla u kojem smo se vidjeli uronjeni u Boga. Činilo se da se Jacinta i Franjo nalaze u onom dijelu ovog svjetla koji se podizao prema gore dok sam ja bila u onom dijelu koji se širio prema zemlji. Na dlanu desne gospine ruke nalazilo se srce obavijeno trnjem koje je u nj bilo zabodeno. Shvatili smo da je to Prečisto Srce Marijino izranjavano grijesima čovječanstva, koje traži zadovoljštinu.«*[7]

---

6. Uvijek se smatralo da se nalog »da nauči čitati« odnosio samo na Luciju, jer su druga djeca vidioci, prema Gospinu obećanju prilikom istog ukazanja, uskoro trebala otići u nebo.

7. Djeca vidioci govorili su vrlo škrto o onome što im je rečeno tijekom lipanjskog ukazanja o pobožnosti Bezgrešnom Srcu Marijinu, išli su tako daleko da su govorili da im je Gospa otkrila jednu tajnu. U svojim Sjećanjima (»Memorias«) sestra Lucija objašnjava da presveta Djevica u tom trenutku nije od

Kad je ovo ukazanje nestalo, Gospa, još obavijena svjetlom koje je sama isijavala, bez napora, lagano se dizala nad grmom u smjeru istoka, sve dok nije potpuno nestala. Neke osobe, koje su stajale jako blizu, primijetile su da su se mladice vrha crnike lagano savile u istom smjeru, kao da su ih Gospine halje povukle za sobom. Tek nekoliko sati kasnije vratile su se u svoj prirodni položaj.

Usp. »Memorias II« str. 130, IV, str. 334 i 336; str. 400; G. De Marchi, str. 91— 94; W. T. Walsh, str. 109— 111; L. G. da Fonseca, str. 37— 38; J. Galamba de Oliveira, str. 70.

Treće ukazanje: 13. srpnja 1917.

Tijekom trećeg ukazanja nad stablom se zaustavio pepeljastosiv oblak, sunce se zatamnilo, svjež lahor zapuhao je nad brdom, iako je bila sredina ljeta. Gospodin Marto, Jacintin i Franjin otac, koji o ovome izvješćuje, kazao je da je čuo zvuk sličan onome koji stvaraju muhe u praznom vrču. Vidioci su vidjeli odraz istog svjetla i zatim Gospu iznad niskog hrasta:

LUCIJA: *»Gospođo, što želite od mene?«*

GOSPA: *»Želim da i sljedećeg 13. u mjesecu dođete ovamo, da nastavite svaki dan moliti krunicu u čast Naše Gospe od krunice, kako bi izmolili mir u svijetu i kraj rata, jer vam samo ona (krunica) može pomoći.«*

LUCIJA: *»Željela bih vas zamoliti da nam kažete tko ste te da učinite čudo kako bi svi povjerovali da nam se ukazujete.«*

---

njih tražila da sve ostane tajnom. »No osjećali smo da Bog to želi«, dodaje vidjelica (usp. Memorias IV, str. 336).

GOSPA: *»Nastavite dolaziti ovamo svaki mjesec. U listopadu ću reći tko sam i što želim te ću napraviti čudo koje će svi vidjeti kako bi mogli povjerovati.«*

Lucija je zatim iznijela niz molbi za obraćenje, izlječenje i udjeljivanje drugih milosti. Gospa je odgovorila preporučajući molitvu krunice kako bi se tijekom godine postigle milosti.[8]

A onda je nastavila: *»Žrtvujte se za grešnike i recite mnogo puta, posebno kad prinosite neku žrtvu: »O moj Isuse, to je za tvoju ljubav, za obraćenje grešnika i za naknadu za grijehe počinjene protiv Prečistog Srca Marijina!«.*

Prvi dio tajne: ukazanje pakla

»Izgovarajući ove posljednje riječi«, priča sestra Lucija, *»ponovno je raširila ruke kao dva prethodna puta. Odraz (svjetla koje je iz nje zračilo) kao da je prodirao u tlo i mi ugledasmo ognjeno more, a u taj oganj bili su uronjeni vragovi i duše. Izgledale su kao prozirna, crna ili smeđa, žeravica, ugljen u ljudskom obliku. Plivali su u žeravici, a u vis su ih podizali plamenovi koji su iz njih izvirali zajedno sa oblacima dima, slični plamenoj baklji. Padali su na sve strane, kao varnice*

8. Autori donose neke pojedinosti o milostima koje je Lucija zatražila od Gospe. Jedna od njih bilo je izlječenje oduzetog sina Marije Carreira. Gospa je odgovorila da ga neće niti izliječiti niti izvući iz njegova siromaštva, nego da treba svaki dan moliti kurnicu sa svojom obitelji te da će mu biti dano neophodno za život (usp. G. De Marchi, str. 107; L. G. da Fonseca, str. 48–49). Jedan drugi bolesnik molio je da bude uskoro uzet u nebo. Gospa je odgovorila da nema žurbe i da ona vrlo dobro zna kada ga treba doći uzeti (usp. O. De Marchi, str. 107). Walsh izvješćuje da je Jacinta »našla način prenijeti (svojim roditeljima) da Gospa želi da obitelji svaki dan mole krunicu« (usp. W. T. Walsh, str, 145). Ipak, jedino što smo našli u izvješćima o ukazanjima, a odnosi se na ovu pobožnost, upravo je spomenuti savjet upućen Mariji Carreira.

Troje vidioca pred Lucijinom kućom (gore)
i odmah nakon viđenja pakla (dolje).

u požaru, bez težine i ravnoteže, dok su se čuli zastrašujući krikovi i bolni uzdasi puni očaja što su tjerali strah u kosti. Vragovi su se razlikovali od ljudi po stravičnim i odvratnim likovima, u obliku jezivih i nepoznatih životinja koje su, međutim, bile prozirne i izgledale poput žeravice crnog ugljena.

Viđenje je trajalo samo trenutak u kojem je Lucija kriknula »jao!«. Mislila je da bi vidioci, da nije bilo Gospina obećanja da će ih odnijeti u nebo, umrli od straha i užasa.

Drugi dio tajne: objavljivanje kazne i načina na koje se može izbjeći

Užasno prestrašeni i tražeći pomoć, vidioci su podigli oči prema Gospi, koja im je puna dobrote i tuge rekla:

GOSPA: »*Vidjeli ste pakao kamo odlaze duše jadnih grešnika. Kako bi ih spasio, Bog želi u svijetu ustanoviti pobožnost mome Prečistom Srcu.*

Ako budete činili što od vas tražim, mnoge će se duše spasiti i mir će vladati.

Rat je pri kraju, ali, ne prestanu li vrijeđati Boga, za pontifikata Pija XI. počet će drugi, još gori.[9] *Kad budete vidjeli noć osvjetljenu*

---

9. U izjavama koje je u veljači 1946. dala nizozemskom Montfortanskom* patru Iongenu, sestra Lucija potvrdila je da je čula kako Gospa izgovara ime Pija XI, no da tada nije znala radi li se o papi ili kralju. Sestra Lucija ne vidi neku naročitu poteškoću u činjenici da se uobičajeno smatra da je svjetski rat započeo za pontifikata pape Pija XII. Naime, ona smatra da pripojenje Austrije, kao i razni drugi politički događaji sa kraja pontifikata Pija XI, možemo dodati, predstavljaju istinsku pretpostavku izbijanja rata, koji je nešto kasnije izbio punom snagom (usp. »Conversazione con p. Iongen«, u G. De Marchi, str. 383).

»Svaki dan molite krunicu da biste izmolili mir u svijetu i kraj rata.«

nepoznatom svjetlošću, znajte da je to velik znak što vam ga Bog šalje, znak da će svijet, zbog njegovih zlodjela, kazniti ratom, glađu i progonstvom Crkve i Svetoga Oca.[10]

Kako bi se to spriječilo, zatražit ću da se Rusija posveti mome Prečistom Srcu te, kao zadovoljštinu, svetu Pričest u pet prvih subota u mjesecu. Ako se ispune moji zahtjevi, Rusija će se obratiti i vladat će mir. U suprotnom, (Rusija) će proširiti svoje zablude po svijetu te će doći do ratova i progona Crkve. Dobri će biti mučeni, Sveti Otac mnogo će trpjeti, razni narodi bit će uništeni, no na kraju će moje Prečisto Srce pobijediti. Sveti Otac posvetit će mi Rusiju koja će se obratiti te će svijetu biti podareno razdoblje mira.

U Portugalu će se uvijek očuvati istina vjere, itd...

Ovo nemojte nikome reći. Franji da, njemu možete reći.«[11]

---

10. Lucija je vidjela »velik znak« u neobično jarkom svjetlu koje je nebo Europe obasjavalo u noći sa 25. na 26. siječanj 1938. (od 20 sati i 40 minuta do 1 sat i 15 minuta, s kratkim prekidima), a koje astronomi tumače kao Sjeverno svjetlo. Uvjerena da će uskoro izbiti svjetski rat, koji će »biti prestrašan«, udvostručila je napore da se ispune (Gospini) zahtjevi koji su joj, kao što će se vidjeti u IV dijelu, preneseni. S tom se namjerom pismom obratila neposredno Papi Piju XI (usp. G. De Marchi, str. 386; W. T. Walsh, str. 329–330; L. G. da Fonseca, str. 52).

11. Viđenje pakla i nakon toga objavljivanje onoga što se ima dogoditi čine dva poznata dijela Fatimske tajne koju su vidioci primili tijekom srpanjskog ukazanja.

U predgovoru brazilskom izdanju zapisa sestre Lucije, p. Antonio Maria Martins J. J, odlučno tvrdi da se u trećem dijelu tajne »čiji sadržaj još nije objavljen, radi samo o takozvanoj »Crkvenoj krizi«« (usp. »O Segredo de Fatima nas Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. XVIII). Autor ne objašnjava kako je to doznao niti ulazi u pojašnjavanje ovog pitanja. Međutim, podatak je toliko plauzibilan, da se može pretpostaviti da Fatimska tajna nije mogla zaobići ovu pretešku temu. Možda ovo objašnjava zašto ovaj dio poruke još nije objavljen usprkos napetom iščekivanju u čitavom svijetu.

Zanimljivo je primijetiti da u Memorias III, sestra Lucija završava izvješće o drugom dijelu tajne riječima »i svijetu će biti podareno određeno razdoblje

Nakon nekoliko trenutaka: »*Kad molite krunicu, nakon svakog otajstva (desetice) recite: »O moj Isuse, oprosti nam naše grijehe,*

---

mira« U Memorias IV, neposredno iza toga, dodaje kao zaključak, »U Portugalu će se uvijek očuvati istina vjere, itd...«. Iz ovog je logično zaključiti da će se istina vjere izgubiti u jednom tako velikom dijelu svijeta, da činjenica da će se vjera očuvati u Portugalu zavređuje da je se posebno spomene. Ali što u stvari znači da istina vjere hoće ili neće biti sačuvana u nekoj određenoj zemlji? Teško je točno reći. U svakom slučaju, bez obzira na to koja se važnost pridaje ovom izrazu, očito je da se radi o krizi vjere.

Ovdje ponovno dolazimo do trenutne krize u Crkvi jer ova kriza svoje korijene ima u pravo u krizi vjere.

S druge strane, »... itd...«, s kojim sestra Lucija završava svoje izlaganje, navodi na pomisao da se treći dio tajne uklapa u ovaj dio razgovora te da se nastavlja na posljednju rečenicu. Iz ove se rečenice može zaključiti, kao što smo upravo vidjeli, da će u čitavom svijetu doći do krize katoličke vjere. Stoga se nagađanje da je kriza u Crkvi tema trećeg dijela tajne čini vjerodostojnijim. No, kad napustimo teren, inače plauzibilnih, nagađanja i usredotočimo se na stvarnost, jedan od zapanjujućih aspekata crkvene krize je upravo infiltracija marksizma u katoličke krugove. Još 1968. godine ovaj aspekt krize bio je toliko alarmantan da je 1,6 milijuna Brazilaca, 280 tisuća Argentinaca, 105 tisuća Čileanaca i 25 tisuća Urugvajanaca potpisalo poruku upućenu papi Pavlu VI u kojoj ga mole da poduzme neodložne mjere za zaustavljanje ove infiltracije. (Ovu su vrijednu peticiju u spomenutim zemljama potaknula Društva za zaštitu tradicije, obitelji i vlasništva.)

Danas je upravo komunizam bič s kojim Bog želi kazniti svijet za njegova zlodjela. Gospa je u drugom dijelu tajne rekla da će »Rusija [...] proširiti svoje zablude po čitavom svijetu«. Kad vidimo da su ove zablude doprle i do svete barke Katoličke crkve — Pavao VI rekao je da mu se čini da je »kroz neke pukotine miris Sotone ušao u hram Božji« (Propovjed povodom devetgodišnjice papinstva, održana 29. lipnja 1972. godine, *Insegnamenti di Paolo Vi*, sv. X, 707) — stoga ne možemo ne pomisliti da bi između drugog i trećeg dijela tajne postojala velika podudarnost, ako ovaj posljednji uistinu govori o krizi u Crkvi.

Konačno, sestra Lucija otkrila je da se »tajna sastoji od tri različite stvari« (usp. *Memorias III*, str. 218). Prvi je viđenje pakla, drugi je najava kazne i načina da je se izbjegne, a treći bi trebao biti, prema tvrdnjama p. Antonia Maria Martinsa, D. I. i pretpostavkama koja smo upravo iznijeli, kriza Crkve, okolnost zbog koje su bezbrojne duše osuđene na pakao (prvi dio tajne) i jedan od uzroka kazne koja će zadesiti svijet (drugi dio tajne).

očuvaj nas od paklenoga ognja i dovedi u raj sve duše, osobito one kojima je najpotrebnije Tvoje milosrđe!«[12]

LUCIJA: »*Gospođo, želite li još nešto od mene?*«

GOSPA: »*Ne, danas više ništa.*«

I kao inače, počne se dizati prema istoku sve dok se nije izgubila u nepreglednom prostranstvu nebeskog svoda.«

---

12. Postoji više verzija ove molitve. Mala odstupanja javljaju se čak i u zapisima i razgovorima sestre Lucije. Oblik molitve koji ovdje donosimo naveden je u *Memorias IV*, str. 340 i 342 i vidjelica ga je potvrdila u razgovoru sa Walshom (usp. W. T. Walsh, str. 326). U *Memorias III*, str. 220 umjesto »one« stoji »koje«, a isto se navodi i u pismu ocu Jose Bernardo Goncalvesu, D. I. (Usp. *Memorias e Cartas de Irma Lucia*, str. 442). U odgovoru na pitanja dr. Goulven, posljednja rečenica je u sljedećem obliku:«i pomozi svima onima kojima je to najpotrebnije«. (Usp. Sebastiao Matins dos Reis, A *Vidente de Fatima dialoga e responde pelas Aparicoes*, str. 39.) Kao što se vidi, ovaj posljednji oblik rečenice najviše se udaljio od ostalih, na njemu vidjelica i najmanje inizistira, a navodi se u samo jednom dokumentu. Osim toga, ne zna se, je li ga don Sebastiao Martins dos Reis, koji ga je objavio, preuzeo neposredno iz rukopisa ili iz primjerka prepisanog pisaćim strojem. Ako je ovo posljednje, onda bi zasigurno bilo zanimljivo usporediti zapis razgovora u originalnom rukopisu i prijepisu pisaćim strojem kako bi se ustanovilo radi li se o grešci u prijepisu.

Sigurno je da vidioci moleći ovu molitvu imaju na umu duše koje su u najvećoj opasnosti da budu osuđene, a ne duše u čistilištu. Sestra Lucija ovo izričito navodi u pismu od 18. svibnja 1941. upućenom p. Goncalvesu: »Preveli su je (molitvu) kao da se posljednja molitva odnosi na duše u čistilištu, jer kažu da nisu razumijeli smisao posljednjih riječi. Ali ja držim da je naša Gospa mislila na duše koje se nalaze u najvećoj opasnosti da budu osuđene. To je dojam koji sam ja zadržala u sjećanju, a možda će se i Vama tako činiti kad pročitate dio tajne koji sam zapisala, a koju nam je Gospa povjerila kasnije, tijekom trećeg ukazanja u lipnju. (Usp. *Memorias e Cartas da Irma Lucia*, str. 442.)

Zbog toga je formulacija, »O moj Isuse, oprosti nam naše grijehe, očuvaj nas od paklenoga ognja i ublaži muke dušama u čistilištu, posebno onima koje su najnapuštenije«, zasigurno najmanje točna.

Zatim se začuo zvuk sličan grmljavini koji je bio znak da je ukazanje završilo.[13]

Usp. »Memorias II«, str. 138; III str. 218 i 220; IV, str. 336—342; G. De Marchi, str. 107—110; W. T. Walsh, str. 126—129; L. G. da Fonseca, str. 48—49; J. Galamba de Olivieira, str. 72—78 i 146—147.

---

13. Budući da su djeca nakon ukazanja bila obasuta pitanjima o tome što je Gospa rekla, vidioci su rekli da se radi o tajni. »Radi se o nečem dobrom ili nečem lošem?« ustrajali su ispitivači. »Za jedne je dobro, za druge je loše«, odgovorila su djeca. (Usp. G. De Marchi, str. 110; usp. W. T. Walsh, str. 129.)

Prije posljednjeg ukazanja, kanonik dr. Manuel Nunes Formigao pitao je Franju i Jacintu »bi li se ljudi ražalostili kad bi znali tajnu«, a oni su odgovorili »Da, bi.«. (Usp. G. De Marchi, str. 186 i W. T. Welsh, str. 203–204.)

Je li tijekom lipanjskog ukazanja najavljena kazna predstavljala svjetski rat 1939–1945? Čini se da je raščlamba teksta dovela do zaključka da je Drugi svjetski rat samo početak ili uvod u veliku kaznu.

Doista, Gospa najavljuje da će»razni narodi biti uništeni«. Tijekom i nakon rata mnogi su narodi teško kažnjeni, no ne može se reći da su bili uništeni.

S druge strane, sestra Lucija je u razgovoru koji je 15. srpnja 1946. vodila sa Walshom primijetila: »Ono što Gospa želi jest da Papa i svi biskupi svijeta na jedan određen dan posvete Rusiju njezinu Prečistu Srcu. Ako se to ne učini, zablude Rusije proširit će se po svim zemljama svijeta«. Walsh je zapitao: »Po vašem mišljenju, znači li to da će u svim zemljama svijeta, bez iznimke, zavladati komunizam?« »Da.«, odgovorila je vidjelica. (Usp. W. T. Walsh, str. 327–328.)

U stvarnosti je širenje komunizma i njegove ideologije po čitavom svijetu postalo očito nakon završetka rata. Stoga treba držati da je kazna koju je Majka Božja najavila upravo u tijeku.

Konačno, da je kazna već prošla, trebao se ispuniti i dio poruke koji govori o pobjedi presvete Djevice i o uspostavljanju njezina kraljevstva, što je jasno izraženo riječima:»Na kraju će se moje Prečisto Srce proslaviti«. A to se zasigurno još nije dogodilo.

Iz svega ovoga može se zaključiti da su strašna trpljenja Drugog svjetskog rata tek najava kazni koje je Gospa najavila i koje se još trebaju zbiti.

Četvrto ukazanje: 15. kolovoza 1917.

Dana 13. kolovoza, na koji se trebalo dogoditi četvrto ukazanje, djeca vidioci nisu mogli doći do Cova da Iria, jer ih je oteo načelnik Ourema koji je iz njih silom htio izvući tajnu. Djeca su ostala odlučna.

U uobičajeni sat čula se na Cova da Iria grmljavina nakon koje je uslijedio bljesak. Prisutni su opazili kako iznad hrasta nekoliko minuta lebdi mali bijeli oblak. Primijetili su i kako su se lica i odjeća ljudi, biljke i tlo obojali različitim bojama. Bilo je sigurno da je Gospa došla, no nije našla vidioce.

Dana 15. kolovoza[14], Lucija se s Franjom i još jednim rođakom nalazila na livadi koja je pripadala njezinu ujaku kada su oko četiri sata poslijepodne počele iste atmosferske promjene koje su prethodile Gospinim ukazanjima u Cova da Iria: zapu-

---

14. Postoje nesjasnoće u pogledu ovog datuma. Sama sestra Lucija ne sjeća se točno: u *Memorias II* i *III* navodi da se radilo o tom danu, no u odgovoru dr. Goulvenu kao datum navodi 19. zapisavši sa strane »Sklonija sam misliti da se radilo o ovom datumu, jer da se to zbilo 15., onda bismo bili u zatvoru proveli samo jedan dan, a sjećam se da smo bili duže. (Usp. Sebastiao Martins dos Reis, A *Vidente de Fatima dialoga e responde pelas Aparicoes*, str. 43.)

Tijekom kanonskog saslušanja, 8. srpnja 1924. sestra Lucija detaljno govori dan po dan, o svakom danu svog uzništva (i uzništva ostale djece) i kaže da se njih troje vratilo iz Querema 16. Stoga većina autora drži da je 19. kolovoz točan datumom, jer je padao na sljedeću nadjelju, a vidjelica se sjeća da se ukazanje dogodilo na praznik.

Međutim, sestra Lucija u *Memorias II* i *III* i kanonskom ispitivanju odlučno tvrdi da su se ukazanja kod Valinhosa dogodila na dan njezina povratka iz Vila Nova de Querem. Budući da su djeca oteta 13. kolovoza, ako se ukazanje dogodilo 19., to bi značilo da su bili u zatvoru šest dana, a to se čini predugo.

Stoga se Galamba de Oliveira odlučio za 15. kolovoz (str. 83) smatrajući da se Lucija u svom izlaganju pred kanonskom komisijom 1924. gdoine, mogla zabuniti za jedan dan i jednu noć.

hao je svježi povjetarac i sunce je potamnilo. Lucija je, osjetivši da se približava nešto nadnaravno brzo poslala po Jacintu koja je stigla na vrijeme da vidi Gospu što se, kao i prethodna tri puta, najavljena bljeskom svjetla pojavila nad crnikom ili hrastićem, malo većim od onog u Cova da Iria.

LUCIJA: *»Gospođo, što želite od mene?«*

GOSPA: *»Želim da nastavite dolaziti u Cova da Iria svakog 13. u mjesecu i da molite krunicu svaki dan. Posljednji mjesec učinit ću čudo, kako bi svi povjerovali.«*[15]

LUCIJA: *»Što želite da učinimo s novcem koji ljudi ostavljaju u Cova da Iria?«*

GOSPA: *»Napravite dva prijenosna postolja: jedno ćete nositi ti i Jacinta s još dvije djevojčice odjevene u bijelo, a drugo neka nosi Franjo s još tri dječaka. Darovani novac je za blagdan Gospe svete krunice, a ono što ostane namjenjeno je za kapelicu koju trebate dati napraviti.«*[16]

LUCIJA: *»Htjela bih vas zamoliti za ozdravljenje nekih bolesnika.«*

GOSPA: *»Da, neke ću ozdraviti tijekom godine.« Zatim im je, poprimivši još tužniji izraz lica, ponovno preporučila prikazivanje trpljenja da bi na kraju završila ovim riječima: »Molite, mnogo molite i žrtvujte se za grešnike. Znajte, mnoge duše odlaze u pakao, jer se za njih nitko ne žrtvuje i ne moli.«*

---

15. Na ovom mjestu De Marchi dodaje Gospine riječi:«Da te nisu odveli u Vila Nova, čudo bi bilo mnogo veće« (usp. G. De Marchi, str. 151). Niti jedan drugi autor nije zabilježio ovu rečenicu, koja se ne pojavljuje niti u *Memorias* sestre Lucije.

16. Prema razgovoru o ovom ukazanju što ga je sestra Lucija vodila sa rektorom Fatimske župe 21. kolovoza 1917., a koji su potvrdili odgovori u kanonskom ispitivanju 8. srpnja 1924, ova posljednja rečenica ne pojavljuje se u četvrtom, već u petom ukazanju, gdje ju je smjestio De Marchi (usp. G. De Marchi, str. 169).

»Kao i inače, počela se podizati prema istoku.«

Vidioci su odrezali grane drveta iznad kojeg se Gospa ukazala i ponijeli ih kući. Grane su širile posebno ugodan miris.

Usp. »Memorias II«, str. 150; IV, str. 342 i 344; G. De Marchi, str. 151—152; W. T. Walsh, str. 184—186; L. G. da Fonseca, str. 69—70; J. Galamba de Oliveira, str. 89.

Peto ukazanje: 13. rujna 1917.

Kao i u drugim prilikama, prisutni su, a procijenjeno je da ih je bilo između petnaest i dvadeset tisuća ili možda i više, opazili niz atmosfeskih pojava: naglo sniženje temperature, sunčevo svjetlo postalo je tako slabo da su se mogle vidjeti zvijezde, pala je neka vrsta kiše, poput latica ili pahuljica duginih boja koje su nestajale prije nego bi se spustile na zemlju. Ovaj put je posebno primijećena svjetleća kugla koja se polako i veličanstveno pomicala od istoka prema zapadu, a pri kraju ukazanja u suprotnom smjeru. Vidioci su, kao i obično, primijetili odsjaj svjetla i zatim Gospu iznad hrasta:

GOSPA: *»Nastavite moliti krunicu da izmolite svršetak rata. U listopadu će doći i naš Gospodin, Žalosna Gospa, Gospa od Karmela, sveti Josip s Djetetom Isusom kako bi blagoslovili svijet. Bog je zadovoljan vašim žrtvama, ali ne želi da spavate opasani konopom. Nosite ga samo danju.«*[17]

LUCIJA: *»Tražili su me da Vas zamolim razne stvari: ozdravljenje nekih bolesnika, jednog gluhonijemog!«*

---

17. Djeca su počela rabiti kao kostret komad tvrdog konopa koji nisu skidala niti za spavanje. To ih je mnogo puta spečavalo da usnu te su čitave noći provodili budni. Zbog toga ih je Gospa pohvalila i dala im preporuku.

GOSPA: *»Da, neke ću ozdraviti, dok druge neću*[18]. *U listopadu ću učiniti čudo kako bi svi povjerovali«*[19].

»I počela se dizati i nestala, kao i obično.«

Usp. »Memorias II«, str. 156; IV, str. 346 i 350; G. De Marchi, str. 169—170; W. T. Walsh, str. 194—195; L. G. da Fonseca, str. 78—79; J. Galamba de Oliveira, str. 93.

Šesto i posljednje ukazanje: 13. listopada 1917.

Kao i u prethodnim prilikama, vidioci su primijetili odsjaj svjetla, a zatim Gospu iznad crnike:

LUCIJA: *»Gospođo, što želite od mene?«*

GOSPA: *»Želim da se na ovom mjestu podigne kapelica meni u čast. Ja sam Gospa od svete krunice. Neka se krunica nastavi moliti svaki dan. Rat je pri kraju i vojnici će se uskoro vratiti svojim kućama.«*

---

18. De Marchi nastavlja Gospinu rečenicu:«jer Isus se u njih ne uzda« (usp. G. De Marchi, str. 169).

Odgovarajući na pitanja dr. Goulvena, sestra Lucija rekla je da se ne sjeća da je navela ovu rečenicu (usp. S. Martins dos Reis, str. 45).

De Marchi na ovom mjestu navodi i sljedeću Lucijinu zamolbu upućenu Gospi: »Ima mnogo onih koji kažu da sam varalica koja zaslužuje da je se objesi ili da živa izgori. Učinite čudo kako bi svi povjerovali!« (usp. G. De Marchi str. 70).

Niti jedna od ovih rečenica ne pojavljuje se u *»Memorias di suor Lucia«*.

19. De Marchi dodaje sljedeći dijalog:

LUCIJA: »Neki su mi ljudi za vas dali dva pisma i jednu bočicu kolonjeske vode.«

GOSPA: »Te su stvari na Nebu beskorisne!« (G. De Marchi, str. 170).

Odgovarajući na pitanja don Jose Pedro da Silva, sestra Lucija kazala je da se ne sjeća da je Gospi ponudila »parfem« (usp. S. Martins dos Reis, str. 63). Niti ovaj razgovor ne pojavljuje se u vidjeličinim zapisima *»Memorias«*.

LUCIJA: *»Imam mnogo toga što bih vas željela zamoliti: da ozdravite neke bolesnike i obratite neke grešnike...*

GOSPA: *»Neke hoću, neke neću*[20]*. Moraju se popraviti i moliti za oproštenje svojih grijeha!« I poprimivši još tužniji izraz lica, reče: »Neka više ne vrijeđaju Gospodina Boga našega koji je već toliko izvrijeđan!* [21]*«*

Tada raširi ruke i okrene ih prema suncu. Dok se uzdizala, odraz njezinog svjetla pao je na sunce.

Lucija je u tom trenutku uzviknula: *»Gledajte sunce!«*

Čim je Majka Božja nestala u beskrajnom nebeskom svodu, pred očima vidioca ukazale su se tri slike. Prva je predstavljala radosna otajstva krunice, zatim žalosna otajstva i na kraju slavna otajstva krunice (samo je Lucija vidjela tri slike, Franjo i Jacinta vidjeli su samo prvu).

Pokraj sunca pojavio se sveti Josip s Djetetom Isusom i Gospom od krunice. Bila je to sveta obitelj. Djevica je bila odjevena u bijelo, ogrnuta plavim ogrtačem. I sveti Josip bio je odjeven u bijelo, a Dijete Isus u svjetlocrveno. Sveti Josip blagoslivljao je mnoštvo, čineći tri puta znak križa. Dijete Isus činio je to isto. Uslijedilo je viđenje Žalosne Gospe i našeg Gospodina kako trpi na putu za Kalvariju. Gospodin je blagoslivljao narod čineći znak križa. Majka Božja nije imala mač u grudima. Lucija je vidjela samo gornji dio tijela našeg Gospodina Isusa Kri-

---

20. U pismu od 18. svibnja 1941. patru Jose Bernardu Goncalvesu, D. I., objašnjava sestra Lucija da je na ovom mjestu naša Gospa rekla da će nekima udijeliti ove milosti u razdoblju od godine dana, a nekima neće (Usp. *Memorias e Cartas da Irma Lucia*, str. 442).

21. De Marchi zaključuje ovo ukazanje na sljedeći način:

LUCIJA: »Ne želite ništa drugo od mene?«

GOSPA: »Ne želim ništa drugo.«

LUCIJA: »Ni ja vas više ništa ne želim zatražiti« (usp. G. De Marchi, strl 199).

Ovaj slikoviti dialog ne pojavljuje se u *Memorias* sestre Lucije.

sta. Na kraju se, u jednom slavnom ukazanju, pojavila Gospa od Karmela, okrunjena kraljica neba i zemlje s Djetetom Isusom na rukama.

Dok su se pred očima vidioca odvijali ovi prizori, veliko mnoštvo od pedeset do sedamdeset tisuća promatrača bilo je nazočno čudesu sunca. Tijekom čitavog ukazanja je kišilo. Na kraju Lucijina i Gospina razgovora, u trenutku kad se presveta Djevica uzdizala, a Lucija uzviknula »Gledajte sunce!«, oblaci su se razmaknuli otvarajući pogled na sunce koje je izgledalo poput koluta od zlata. Blistalo je nikad viđenom jačinom, no nije bilo zasljepljujuće. Sve to trajalo je samo trenutak. Ogromna lopta počela je »plesati«. Poput velike ogromne vatrene kugle sunce se okretalo strelovitom brzinom. Zaustavilo bi se na određeno vrijeme, a zatim ponovno počelo okretati oko svoje osi velikom brzinom. Zatim su rubovi postali grimizne boje te su se udaljavali na nebu, poput vrtloga, prosipajući vatrene plamenove. Ovo se svjetlo odražavalo na suncu, biljkama, žbunju, na licima ljudi i odjeći, prelijevajući se u svjetlucave tonove i različite boje. Pomaknuvši se tri puta snažnim pokretom, izgledalo je kao da je vatrena lopta zadrhtala, zatresla se te se krivudajući strmoglavila na prestravljeno mnoštvo. Sve je ovo trajalo desetak minuta. Konačno se sunce krivudajući vratilo na mjesto s kojeg se počelo urušavati, ponovno mirno i blistavo, s istim svakodnevnim sjajem.

Ciklus ukazanja je završio.

Mnoge osobe primijetile su da se njihova odjeća, natopljena kišom, iznenada potpuno osušila. Čudo sa suncem promatrali su mnogi svjedoci koji su se nalazili na udaljenosti i do četrdeset kilometara od mjesta ukazanja.

Usp. »Memorias II«, str. 162; IV, str. 348 i 350; G. De Marchi, str. 199— 200; W. T. Walsh, str. 217— 221; L. G. da Fonseca; str. 102— 105; J. Galamba de Oliveira, str. 95— 97.

O SECULO

MÃES E AUSTRIACOS

AS ELEIÇÕES SUPLEMENTARES DE HONTEM

COISAS ESPANTOSAS

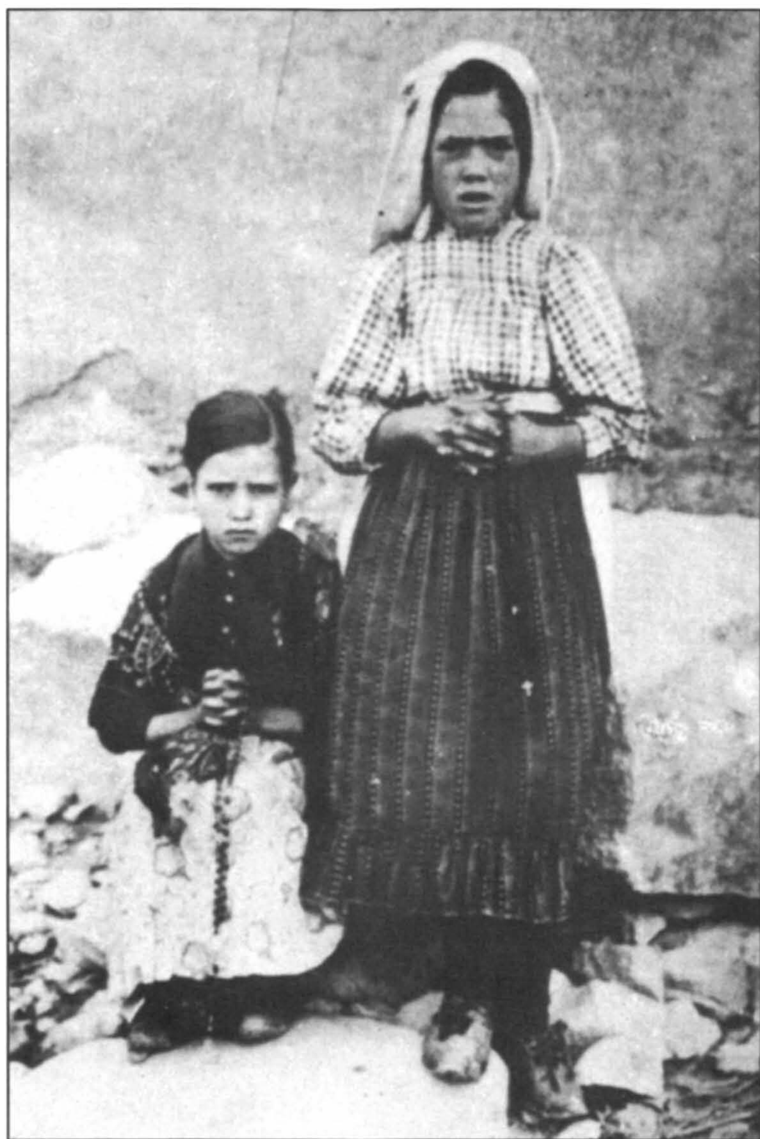
COMO O SOL BAILOU AO MEIO DIA EM FATIMA

Gore: »Kako je u Fatimi sunce plesalo usred podneva«, članak koji se pojavio u dnevnom laičkom listu »O Seculo«. Dolje: dvije od mnogih fotografija mnoštva koje je prisustvovalo čudu.

»... Neka (grešnici) više ne vrijeđaju Gospodina Boga našega koji je već toliko vrijeđan.«

Jacinta i Lucija

P O G L A V L J E I I I .

Neka druga ukazanja

U

U ono malo vremena što su proveli na zemlji nakon ukazanja, kao i u vremenskom razdoblju obuhvaćenom ukazanjima, Franjo i Jacinta, a posebice ova potonja, imali su zasebno različita viđenja. Ovdje ćemo izvijestiti o najvažnijima, onima koje je imala Jacinta.

»... Vidjela sam Svetog Oca...«

Jednom prilikom, oko podneva, na bunaru Lucijinih roditelja, Jacinta je upitala Luciju:

»Zar ti nisi vidjela Svetog Oca?«

»Nisam.«

»Ne znam kako se to dogodilo, ali vidjela sam Svetog Oca u jednoj jako velikoj kući, na koljenima, ispred jednog stola, plakao je držeći ruke na licu; ispred kuće nalazilo se mnogo ljudi i jedni su na njega bacali kamenje, drugi su ga proklinjali i vrijeđali jako ružnim riječima. Jadan Sveti Otac, trebamo se mnogo moliti za njega!«

Usp. »Memorias III«, str. 228; G. De Marchi, str. 117; W. T. Walsh, str. 143; L. G. da Fonseca, str. 152).

Jedne večeri u kolovozu 1917., dok su vidioci sjedili na stjenama brežuljka Cabeco, Jacinta iznenada počne moliti molitvu koju ih je naučio Anđeo i nakon duboke tišine reče svojoj rođakinji:

»Zar ne vidiš mnoge ulice, mnoge putove i polja puna ljudi koji plaču jer nemaju ništa za jesti? I Svetog Oca u nekoj crkvi kako moli pred Prečistim Srcem Marijinim? I mnoge ljude koji mole skupa s njim?«

Usp. »Memorias III«, str. 228; G. De Marchi, str. 117; W. T. Walsh, str. 142; L. G. da Fonseca, str. 152).

Jednog dana, Lucija je zatekla Jacintu u njezinoj kući jako zamišljenu:

»Jacinta, o čemu razmišljaš?«

»O ratu do kojeg će doći. Umrijet će toliko mnogo ljudi! I gotovo svi će otići u pakao! Bit će uništene mnoge kuće i umrijet će mnogi svećenici. Vidi, ja idem u nebo, a ti, kad u noći vidiš svjetlo, o kojem je Gospa govorila, da će doći prije (rata), dođi i ti.«

Usp. Memorias III, str. 228; G. De Marchi, str. 280; W. T. Walsh, str. 144; L. G. da Fonseca, str. 179).

Posljednja ukazanja Jacinti

Krajem listopada 1918. Franjo i Jacinta razboljeli su se gotovo istovremeno. Kad ih je posjetila, Lucija je zatekla Jacintu punu radosti koja joj je objasnila zašto (se tako osjeća):

»Gospa nas je došla vidjeti i rekla da će uskoro uzeti Franju u nebo. A mene je pitala želim li obratiti još više grešnika? Rekla sam joj da želim. Rekla mi je da ću otići u jednu bolnicu i da ću ondje mnogo trpjeti. Trpjet ću za obraćenje grešnika, kao zadovoljštinu za grijehe

počinjene protiv Prečistog Srca Marijina i Isusu za ljubav. Pitala sam hoćeš li i ti ići sa mnom. Rekla je da nećeš. To mi je najteže. Rekla mi je da će me onamo odvesti moja majka, a da ću onda ostati sama!«

Usp. »Memorias I«, str. 70; G. De Marchi, str. 268; W. T. Walsh, str. 243; L. G. da Fonseca, str. 169.

Tijekom bolesti dvoje vidioca, Lucija ih je često posjećivala. U tim su prilikama nadugo razgovarali o događajima u kojima su sudjelovali. Ovdje donosimo neka Jacintina opažanja:

»Još malo nedostaje do mog odlaska na nebo. Ti ostani ovdje da objaviš kako Bog želi u svijetu ustanoviti pobožnost Prečistom Srcu Marijinu. Kad dođe trenutak da o tome govoriš, nemoj se skrivati. Reci svima da će nam Bog udijeliti milosti posredstvom Prečistog Srca Marijina. Neka ih od nje mole! Kaži da Srce Isusovo želi da se uz njega ravnopravno časti i Prečisto Srce Marijino. Neka od Prečista Srca Marijina traže mir, jer ga je Bog njoj povjerio. Kad bih mogla u srcima svih ljudi zapaliti vatru koju nosim u svojim grudima, od koje izgaram i toliko ljubim Srce Isusovo i Srce Marijino!«

Usp. »Memorias III«, str. 234; G. De Marchi, str. 287; W. T. Walsh, str. 261.

»Znaš što? Naš Gospodin je tužan. Ta Gospođa nam je rekla da ga više ne vrijeđamo, jer mu je već naneseno dosta uvreda i nitko se za to nije brinuo. Nastavljaju činiti iste grijehe.«

Usp. »Memorias III«, str. 236; G. De Marchi, str. 285; W. T. Walsh, str. 261).

Krajem prosinca 1919, Gospa se ponovno ukazala Jacinti koja je taj događaj na sljedeći način opisala svojoj rođakinji:

»Rekla mi je da ću ići u Lisabon, u jednu drugu bolnicu[22]*, da neću više vidjeti ni tebe ni moje roditelje, da ću, nakon što ću mnogo*

---

22. U srpnju 1919. Jacintu su odveli u bolnicu Vila Nova de Ourem te je ondje ostala dva mjeseca.

trpjeti, umrijeti sama, no da se ne bojim, jer da će me ona doći uzeti na nebo.«

Usp. »Memorias I«, str. 74 i 76; G. De Marchi, str. 289; W. T. Walsh; str. 262; L. G. da Fonseca, str. 179.

»Tko te toliko toga naučio?«

Jacinta je odvedena u Lisabon gdje je prvo boravila u sirotištu u blizini crkve Nossa Senhora dos Milagres (Naše Gospe od čudesa), a zatim je prebačena u bolnicu Dona Estefania. U sirotištu se o njoj brinula majka Marija da Purificacao Godinho, koja je zabilježila, iako ne uvijek doslovno, njezine posljednje riječi.

Slijede neki od tih zapisa. Njezine riječi zvuče proročki i isupnjene su nadnaravnim duhom i podukom. Kod De Marchija ih nalazimo razvrstane po temama.

O ratu

»Gospa je rekla da na svijetu ima mnogo ratova i razdora.

Ratovi nisu ništa drugo do kazna za grijehe svijeta. Gospa više ne može držati ruku svog ljubljenog sina nad svijetom.

Treba vršiti pokoru. Ako se ne popravimo, doći će do kazne.

Isus se jako razljutio zbog grijeha i prijestupa počinjenih u Portugalu. Zbog toga našoj zemlji, a posebno gradu Lisabonu, prijeti strašna katastrofa socijalne naravi. Čini se da će izbiti građanski rat anarhističkog ili komunističkog karaktera praćen pljačkom, ubojstvima, paležom i uništavanjem svake vrste. Glavni grad bit će poprište paklenih prizora. Kad povrijeđena Božja Pravednost provede ovu strašnu kaznu, svi koji mogu trebaju pobjeći iz tog grada. Ova, sada

predskazana, kazna treba biti objavljena malo po malo, s prikladnom diskrecijom.«

Usp. G. De Marchi, str. 302; W. T. Walsh, str. 267— 268.

»Ako se ljudi ne poprave, Gospa će na svijet poslati kaznu kakva se dosad nije vidjela i ona će, prije svih drugih zemalja, zadesiti Španjolsku.«

Usp. G. De Marchi, str. 109.

Jacinta je govorila i o *»velikim svjetskim događajima koji će se zbiti oko 1940. godine.«*

Usp. G. De Marchi, str. 109.

O svećenicima i državnicima

»Moja kumo, mnogo moli za grešnike!«

»Moli mnogo za svećenike!«

»Moli mnogo za redovnike!«

»Svećenici se trebaju baviti samo crkvenim stvarima!«

»Svećenici trebaju biti čisti, jako čisti!«

»Neposlušnost svećenika i redovnika u odnosu na njihove nadređene i Svetog Oca jako boli našeg Gospodina Isusa Krista.«

»Moja kumo, moli mnogo za državnike!«

»Jao onima koji progone vjeru Kristovu.«

»Kad država ostavlja Crkvu na miru i daje slobodu svetoj vjeri, bit će od Boga blagoslovljena.«

Usp. G. de Marchi, str. 303; W. T. Walsh, str. 268.

O grijehu

»Grijesi koji odnose najviše duša u pakao su tjelesni grijesi.«

»Doći će do pojave moda koje će jako vrijeđati Isusa.«

Vidioci pred pećinom Iria 15. listopada 1917. (gore).
U svojim posljednjim ukazanjima Presveta Djevica sjedila je na ovom stolcu kraj Jacintina kreveta, malo prije no što je umrla. (dolje).

»Osobe koje služe Bogu ne smiju pratiti modu. Crkva ne poznaje modu. Isus je uvijek isti.«

»Grijesi svijeta jako su veliki.«

»Kad bi ljudi znali što je to vječnost, učinili bi sve da promijene svoje živote.«

»Ljudi budu izgubljeni zato što ne razmišljaju o smrti Isusovoj i ne čine pokoru.«

»Mnogi brakovi nisu dobri, ne sviđaju se Isusu, nisu od Boga«.

Usp. G. de Marchi, str. 301— 302.

O kršćanskim vrlinama

»Draga kumo, ne prepuštaj se luksuzu, bježi od bogatstva! Sprijatelji se sa svetim siromaštvom i šutnjom. Imaj ljubavi i za zle. Ne pričaj loše ni o kome i bježi od onih koji pričaju loše (o drugima). Budi strpljiva, jer strpljivost nas dovodi u Nebo. Umrtvljivanje (tijela) i žrtve jako se mile našem Gospodinu.«

»Ispovjed je sakrament milosrđa. Zbog toga se ispovjedniku treba pristupati s povjerenjem i radošću. Bez ispovjedi nema spasenja.«

»Majka Božja želi još više djevičanskih duša koje će se za nju vezati zavjetom čistoće.«

»Da bi se bilo časna sestra treba imati čistoću tijela i duše.«

»Da li ti znaš što to znači biti čista?«, upitala je sestra Godinho.

»Znam, znam. Biti čista tijelom znači čuvati čistoću. A biti čista u duši znači ne činiti grijehe: ne gledati ono što se ne smije gledati, ne krasti, ne lagati, uvijek govoriti istinu, i onda kad je teško...«

»Tko ne održi obećanja data Gospi, nikad neće imati mira.«

»Liječnicima nedostaje svjetlo kako bi bolesnike mogli dobro izliječiti, jer ne ljube Boga.«

»Tko te toliko toga naučio?« upitala je sestra Godhino.

»Gospa, ali neke stvari mislim ja sama. Jako mi se sviđa razmišljati.«

Usp. G. de Marchi, str. 303— 304; W. T. Walsh, str. 268— 269.

Primijetivši da mnogi posjetitelji razgovaraju i smiju se u kapelici sirotišta, Jacinta je zamolila sestru Godinho da ih upozori kako ovakvo ponašenje predstavlja nedostatak poštovanja prema prisutnosti Presvetoga. Budući da ova mjera nije dala zadovoljavajuće rezultate, zamolila je da se kardinalu pošalje sljedeća poruka: »Gospa ne želi da ljudi pričaju u crkvi.«

Usp. G. De Marchi, str. 298.

Posljednji Jacintini dani

Tijekom svog kratkog boravka u bolnici, Jacinta je bila počašćena novim Gospinim posjetama. Ona joj je najavila dan i sat smrti. Četiri dana prije nego ju je uzela na nebo, presveta Djevica oslobodila ju je svih bolova.

Dan prije smrti netko ju je upitao želi li vidjeti svoju majku. Jacinta je odgovorila:

»Neće proći mnogo vremena prije nego se moja obitelj sastane na nebu. Gospa će se ponovno ukazati, ne meni, jer ću ja sigurno umrijeti, kako mi je ona kazala.«

Usp. G. De Marchi, str. 310.

Gospa je došla po Jacintu 20. veljače 1920. Franjo je svoju dušu predao Bogu 4. travnja prethodne godine.

Jacinta je pokopana na groblju Vila Nova de Ourem, dok je Franjo ranije pokopan na fatimskom groblju. Jacintini su smrtni ostaci 12. rujna 1935. prebačeni na fatimsko groblje gdje su pokopani u novoj grobnici sagrađenoj upravo za nju i njezina brata. Na nadgrobnoj ploči može se pročitati jednostavan natpis: »Ovdje počivaju smrtni ostaci Franje i Jacinte kojima se ukazala Gospa.«

Kasnije, 1951. i 1952. godine, dragocjeni ostaci prebačeni su u podzemnu kapelicu fatimske bazilike, gdje se i danas nalaze.

Godine 1949. službeno su pokrenute priprave kanonskih procesa za beatifikaciju dvoje fatimskih vidioca. Milosti dobivene zagovorom slugu Božjih Franje i Jacinte trebaju se priopćiti vice–postulatoru postupka (biskupska palača, Leiria, Portugal).

Nepromijenjeno Jacintino lice snimljeno pri ekshumaciji 1935. godine

Lucija, u vrijeme kad je već bila časna sestra reda Svete Doroteje, pokazuje kako joj se ukazalo Bezgrešno Srce Marijino.

POGLAVLJE IV.

Poslanje sestre Lucije

Kod drugog ukazanja Lucija je zamolila Gospu da je uzme na nebo zajedno s njezinim rođacima. Majka Božja joj je, kao što smo vidjeli, odgovorila:

»Da, Jacintu i Franju uskoro ću uzeti, ali ti ćeš ovdje ostati još neko vrijeme. Isus se želi tobom poslužiti da me ljudi upoznaju i uzljube. Želi u svijetu ustanoviti pobožnost prema mom Prečistom Srcu.«

Ove riječi jasno pokazuju da Lucija, osim što joj je povjereno čuvanje tajni koje je otkrila Gospa, ostaje na zemlji kako bi ispunila određeno poslanje.

Treba se prisjetiti da je već kod prvog ukazanja, 13. svibnja, Gospa objavila:

»Došla sam vas zamoliti da dolazite ovamo šest uzastopnih mjeseci, svakog trineastog u mjesecu, u isto ovo vrijeme. Onda ću vam kazati tko sam i što želim, a potom ću se ovamo vratiti sedmi put.«

Zatim treba doći i do sedmog Gospinog ukazanja u Cova da Iria. Ali kada? Što je naša Gospa željela ovom prilikom poručiti ili otkriti ljudima? O čemu god da se radi, čini se očito da bi Lucija još jednom trebala biti Gospina pouzdanica u Cova da Iria.

Ako je tako, i ako do tog sedmog ukazanja nije došlo tajno, ono je jedno od velikih iščekivanja u vezi s Fatimom.

Lucijin životni put

Lucija je 17. lipnja 1921. otputovala iz Aljustrela za Oporto te je primljena kao interna učenica Kolegija sestara svete Dorotee u Vilaru, u predgrađu grada. Dana 24. listopada 1925. ušla je u Institut svete Dorotee dok je istovremeno kao postulantica primljena u samostan iste kongregacije u Tuyu, Španjolska, blizu portugalske granice. Novakinja postaje 2. listopada 1926., a 3. listopada 1928. polaže svoje privremene zavjete. Šest godina kasnije, istog dana u listopadu, položila je svečane zavjete. Uzela je redovničko ime sestra Marija dell Addolorata (Marija od Žalosne Gospe).

Za vrijeme komunističke revolucije u Španjolskoj iz sigurnosnih razloga prebačena je u Kolegij de Sardao, u Vila Nova de Gaia, gdje je i ostala neko vrijeme.

Kasnije, 20. svibnja 1946, sestra Lucija imala je priliku ponovno vidjeti mjesto ukazanja. Posjetila je spilju Cabeco i polje na Valinhosu.

Dvije godine kasnije, 25. ožujka 1948, napustila je Institut svete Dorotee kako bi ušla u Karmel svetog Josipa u Coimbri, pod imenom sestra Marija Lucija od Bezgrešnog Srca[23]. Iste je godine, 13. svibnja obukla odoru svete Terezije te je 31. svibnja 1949. položila vječne zavjete kao Bosonoga Karmelićanka.

---

23. Neki autori govore samo o Sestri Mariji od Bezgrešnog Srca.

O razlozima zbog kojih je sestra Lucija napustila Institut svete Doroteje i ušla u Karmel u Coimbri, biskup toga grada u pismu od 27. svibnja 1948. upućenom patru Jose Aparicio S. L., tadašnjem vidjeličinu duhovniku, napisao je sljedeće: »Uistinu je vidjelica 25. ožujka ušla u Karmel ovog grada. Sveti Otac je na njezin zahtjev naložio da se ne prijeći njezin prelazak, jer je bila uznemirena brojnim posjetama, od kojih su neke bile uistinu drske i potaknute znatiželjom te su je nepotrebno opterećivale. [...] Ona kaže da još nikad nije osjetila toliko mira i radosti kao u ovom utočištu i da to ne bi mije-

Otkrivenja nakon 1917. — pet prvih subota

U srpanjskoj tajni Gospa je rekla:

»Tražit ću posvećivanje Rusije mom Prečistom Srcu i primanje pokorničke pričesti svake prve subote (u mjesecu).«

Fatimska poruka nije bila potpuno završena sa ciklusom ukazanja u Cova da Iria godine 1917.

Sestri Luciji se 10. prosinca 1925, u njezinoj sobici u kući Sestara svete Dorotee u Pontevedri, ukazala Presveta Djevica s Djetetom Isusom uz bok na sjajnom oblaku. Položivši joj ruku na rame, pokazala joj je srce ovijeno trnjem koje je držala u drugoj ruci. Dijete Isus, pokazalo je na srce i vidjelici uputilo sljedeće riječi: *»Imaj sažaljenja prema Srcu svoje Presvete Majke, izbodenom trnjem, što ga svaki trenutak u njega zabadaju nezahvalni ljudi, a nema nikoga tko bi ga pokorom izvlačio!«*

Zatim je nastavila presveta Djevica: *»Gledaj, kćeri moja, moje srce ovijeno trnjem što ga nezahvalni ljudi u svakom trenutku u njega zabadaju svojim psovkama i nezahvalnostima. Barem ti me pokušaj utješiti i poruči da svima onima koji se u pet prvih subota u mjesecu ispovijede, pričeste, izmole krunicu i petnaestak minuta ostanu samnom u razmatranju o otajstvima krunice, a s nakanom da mi pruže zadovoljštinu, obećajem svoju prisutnost u času smrti i sve milosti koje su im potrebne da spase dušu!«*

Usp. »Memorias«, str. 400; L. G. da Fonseca, str. 364— 365; W. T. Walsh, str. 324; G. De Marchi, str. 384; Antonio de Almeida Fazenda D. I., str. X— XI.

---

njala ni za što na svijetu. Prema želji Svetog Oca, ona ne prima niti posjete niti pisma, a ja joj osobno pismeno prenosim potrebe osoba koje se preporučaju u njezine molitve. Do sada nisam dopustio nikakve iznimke. [...] Posjećivati je smiju samo osobe koje su dobile dopuštenje Svete Stolice«. (Usp. Luiz Gonzaga mariz S. J., *Fatima, onde o ceu tocou a terra*, str. 32).

Dijete Isus ponovno se ukazalo sestri Luciji 15. veljače 1926. u Pontevedru, zapitavši je li već proširila pobožnost svojoj Presvetoj Majci. Vidjelica je izvijestila o poteškoćama koje joj je iznio njihov otac ispovjednik te objasnila da je časna majka spremna širiti (tu pobožnost), ali da je ovaj svećenik rekao kako časna majka sama ne može ništa učiniti. Isus je odgovorio: *»Istina je da tvoja časna majka sama ne može ništa učiniti, no s mojom milošću može sve.«* Sestra Lucija govorila je o poteškoćama koje neki ljudi imaju s ispovijedanjem subotom i zamolila da ispovijed vrijedi osam dana. Isus je odgovorio: *»Da, može biti učinjena i mnogo dana prije, samo ako su oni koji me primaju u stanju milosti te imaju nakanu olakšati (boli) Prečistu Srcu Marijinu.«* Sestra Lucija pitala je što će biti u slučaju da netko, ispovijedajući se, zaboravi izreći svoje nakane, na što je naš Gospodin odgovorio: *»Mogu je izreći pri sljedećoj ispovijedi, odnosno, u prvoj sljedećoj prilici za ispovijed.«*

Usp. »Memorias«, str. 400; A. de Almeida Fazenda, str. XI— XII; L. G. da Fonseca, str. 365; G. De Marchi, str. 385 i 389.

U noći s 29. na 30. svibnja 1930, naš je Gospodin, govoreći Luciji u duhu, riješio još jednu poteškoću: *»Jednako će biti prihvaćena ova pobožnost ako se obavi u nedjelju nakon prve subote u mjesecu, ako to moji svećenici dušama dopuste iz opravdanih razloga.«*

Istom prilikom naš je Gospodin Luciji odgovorio i na ovo drugo pitanje: *»Zašto pet, a ne devet subota, ili sedam, kao zadovoljština za Gospine boli?«*

»Kćeri moja, razlog je jednostavan: postoji pet oblika uvreda i psovki koje se nanose Bezgrešnu Srcu Marijinu:

1. *psovke protiv Bezgrešnog začeća;*
2. *psovke protiv njezinog Djevičanstva*
3. *psovke protiv Božanskog majčinstva, zajedno s odbijanjem da je se prizna za Majku svih ljudi;*

4. *javni pokušaji usađivanja u srce djece ravnodušnosti, prezira i konačno mržnje prema ovoj Bezgrešnoj Majci;*
5. *direktno vrijeđanje Srca Marijinog na Njenim svetim slikama.«*

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 408— 410.

Širenje tajni

Dana 17. prosinca 1927. Lucija je došla u blizinu svetohraništa u kapelici kuće Sestara svete Dorotee u Tuyu, da bi zapitala našeg Gospodina kako ispuniti nalog ispovjednika da stavi na papir određene milosti koje je primila od Boga, kad su te milosti u vezi s tajnom koju joj je povjerila Presveta Djevica. Jasnim glasom Isus joj je dopustio da čuje sljedeće riječi: *»Kćeri moja, napiši što se od tebe traži. Napiši i sve ono što ti je Presveta Djevica povjerila u ukazanju u kojem je govorila o ovoj pobožnosti (Prečistom Srcu Marijinu). Što se tiče ostatka tajne, nastavi šutjeti!«*

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 400; L. G. da Fonseca, str. 39.

Nakon tako primljene zapovjedi, Lucija je otkrila što se dogodilo pri lipanjskom ukazanju.

Kasnije, 1941. godine, kad joj je biskup Leirije zapovjedio da zabilježi sve što bi moglo biti zanimljivo o Jacintinom životu za novo izdanje koje se trebalo tiskati, vidjelica je, dobivši dopuštenje neba, otkrila dva od tri dijela srpanjske tajne.

Evo njezinih riječi:

»Tajna sadrži tri različite stvari, od kojih ću ja otkriti dvije. Prva je, dakle, bilo viđenje pakla.«

Msg. Jose A. Correia pokazuje 1944. godine pismo sa trećom fatimskom tajnom koju je zapisala sestra Lucija.

Zatim slijedi iznošenje dva dijela tajne, kao što smo prikazali tamo gdje se govori o srpanjskom ukazanju. (Str. 39)

Usp. »Memorias III«, str. 216—220; L. G. da Fonseca, str. 50—51; J. Galamba de Oliveira, str. 146.

Što se tiče drugog (odn. trećeg) dijela tajne (vidi zabilješku broj 11), vidjelica ga je zapisala u obliku pisma naslovljenog na titularnog biskupa Gurze, mons. Manuela Marie Ferreire da Silve, koji je bio njezin ispovjednik u Portu, zatim tadašnjag biskupa Leirije, mons. Josea Alvesa Correia da Silva. Dokument, koji prema izjavi sestre Lucije nije smio biti objavljen prije 1960.[24], mons. Joao Pereira Venancio, koji je tada bio pomoćni biskup Leirije, odnio je u apostolsku nuncijaturu u Lisabonu. Od tamo ga je tadašnji nuncij u Lisabonu, kasnije kardinal, Fernando Cento, odnio u Vatikan, kamo je stigao 16. travnja 1957. Ništa ne upućuje na to da je papa Pio XII. znao za dokument. No, pročitao ga je papa Ivan XXIII. i kardinal Alfredo Ottaviani, predstojnik Kongregacije Svete Stolice. Nakon toga je dokument pohranjen u tajni vatikanski arhiv.

Usp. S. Martins dos Reis, »*Synthese critique de Fatima*«, str. 69, te »*La voyante de Fatima dialogue et repond sur les apparitions*«, str. 70.

Iz pouzdanog izvora doznali smo da je sestra Lucija zapisala ovaj dio tajne na zahtjev Leirijskog biskupa kad se jednom teško razbolila.

Usp. W. T. Walsh, str. 307.

---

24. Usp. Sebastiao Martins dos Reis, *A Vidente de Fatima dialoga e responde pelas Aparicoes*, str. 82, ispitivanje oca Iongena.

Posveta Rusije Bezgrešnom Srcu Marijinu

Dana 13. lipnja 1929. sestra Lucija imala je prekrasnu viziju svetog Trojstva i Prečista Srca Marijina, tijekom koje joj je Gospa poručila »da je došao trenutak da Sveta Crkva sazna za njezinu želju za posvetom Rusije i njezino obećanje da će je obratiti.« Sama sestra Lucija napisala je sljedeće:

»Zatražila sam dopuštenje, i dobila ga, od moje majke poglavarice i ispovjednika da četvrtkom i petkom imam sat klanjanja od jedanaest sati navečer do ponoći. Jedne noći, posve sama, kleknula sam i prostrla se kraj ograde koja se nalazila nasred kapelice da izmolim Anđelovu molitvu. Osjetivši umor, ustala sam i nastavila moliti prekriženih ruku.

Gorilo je samo vječno svjetlo pri svetohraništu. Najednom je čitava kapelica rasvjetljena nadnaravnom svjetlošću, a na oltaru se ukazao križ od svjetla koji se uzdizao do stropa. Na gornjem dijelu križa, u još jačem svjetlu, vidjelo se lice čovjeka i tijelo sve do pojasa (Bog Otac). Na njegovim se grudima nalazio golub sačinjen od svjetla (Duh Sveti), kao i drugi čovjek, pribijen na križ (naš Gospodin Isus Krist). Malo niže od pojasa ovog drugog čovjeka lebdio je kalež, a iznad njega jedna velika hostija na koju su padale kaplje krvi što su klizile s obraza raspetoga i iz rane na grudima.

Klizeći niz hostiju kapi krvi padale su u kalež. Pod desnim krakom (križa) stajala je naša Gospa. (Bila je to Fatimska Gospa sa svojim Prečistim Srcem u lijevoj ruci, bez mača i ruža, ali ovijenim trnovom krunom i plamenovima)...

Pod lijevim krakom (križa) vidjela su se velika slova koja su izgledala poput kristalno bistre vode i spuštala se na oltar oblikujući sljedeće riječi:«Milost i milosrđe«.

Shvatila sam da mi se ukazala tajna Presvetog Trojstva o kojoj sam primila neka rasvjetljenja koja mi nije dopušteno otkriti.

Tada mi Gospa reče: 'Došao je trenutak u kojem Bog traži od Svetog Oca da u zajednici sa svim biskupima svijeta, učini posvetu Rusije momu Prečistom Srcu, i obećaje da će ju na taj način spasiti. Božja pravednost tolike mnoge duše osuđuje zbog grijeha koje su počinile protiv mene da sam došla tražiti zadovoljštinu: žrtvuj se za tu nakanu i moli.'«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 462 i 464[25]

Preko svojih ispovjednika i Leirijskog biskupa vidjelica je našla način da s Gospinom molbom iste godine bude upoznat papa Pio XI, koji ju je obećao razmotriti.

Usp. G. De Marchi, str. 386; W. T. Walsh, str. 329— 330

U jednom pismu svom ispovjedniku, ocu Jose Bernardu Goncalvesu, D. I. od 29. svibnja 1930, sestra Lucija kaže da je naš Gospodin, nakon što joj je dopustio da u največoj dubini svoga srca osjeti njegovu božansku prisutnost, od nje zatražio da od Svetog Oca zamoli odobrenje za pokorničku pobožnost prvih subota. Evo vidjeličinih riječi: *»Ako se ne varam, dobri Bog obećaje da će učiniti kraj progonstvu u Rusiji ako Sveti Otac izvrši javni svečani čin zadovoljštine, zajedno sa svim biskupima svijeta i posveti Rusiju presvetim Srcima Isusa i Marije te ako Njegova Svetost*

---

25. *Memorias e Cartas da Irma Lucia*, str. 462 i 456. Zapisi koje je otac Jose Bernardo Goncalves, D. I., prepisao iz jednog rukopisa sestre Lucije koji, čini se, više ne postoji. (Usp. brazilsko i portugalsko izdanje *Memorias di suor Lucia*, str. 193.)

obeća da će zbog prestanka ovog progonstva odobriti i preporučiti ovu pokorničku pobožnost (prvih subota).«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 404.

Kasnije, u jednom drugom unutarnjem razgovoru, naš Gospodin se potužio sestri Luciji, jer posvećenje Rusije još nije bilo učinjeno: *»Nisu htjeli čuti moju molbu!... Kao i u slučaju francuskog kralja (kad je naš Gospodin tražio posvetu svom Srcu od Ljudevita XIV. koja nije učinjena, op. prev.), pokajat će se i učinit će je, no tada će biti prekasno.* [26] *Rusija će uskoro proširiti svoje zablude po svijetu, izazivajući ratove i progone Crkve. Sveti Otac mnogo će trpjeti.«*

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 464.

U pismu ocu Joseu Bernardu Goncalvesu D. I. od 21. siječnja 1935, sestra Lucija kazala je da je *»naš Gospodin bio jako nezadovoljan jer njegova molba nije ispunjena«.*

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 412.

U pismu ocu Goncalvesu od 18. svibnja 1936, sestra Lucija je pojasnila: *»Što se tiče drugog pitanja, je li prikladno nastojati da se obavi posveta Rusije, odgovaram isto što sam rekla u drugim prigodama. Žao mi je da to već nije učinjeno! No, tako je dopustio Bog koji to zahtjeva. (...) Je li prikladno inzistirati? Ne znam. Ali mi se čini da, kad bi Sveti Otac sada izvršio posvetu, naš bi je Gospodin prihvatio i*

---

26. Aluzije na obećanje koje je naš Gospodin Isus Krist dao Luju XIV posredovanjem svete Margarete Mariae Alaccoque, da ću mu podariti život milosti i vječne slave, kao i pobjedu nad svim neprijateljima, ako se kralj posveti Presvetom Srcu Isusovu te odredi da ga se štuje u njegovu dvorcu, naslika ga na svoje stijegove i utisne u svoj grb. Ovako formulirani zahtjev našeg Gospodina još nije bio ispunjen kad se Luje XVI 1792. godine, kao zatočenik, zavjetovao da će svečano posvetiti sebe, svoju obitelj i svoje kraljevstvo Srcu Isusovu ako ponovno zadobije slobodu, krunu i kraljevsku vlast. No, bilo je prekasno — kralj je napustio zatvor samo da bi bio odveden na gubilište.

izvršio svoje obećanje. Nesumljivo, bila bi to velika radost za našeg Gospodina i Prečisto Srce Marijino.

O ovom sam problemu vodila unutarnji razgovor s Gospodinom. Nedavno sam ga zapitala zašto ne obrati Rusiju bez posvete Svetog Oca: »Zato što želim da čitava moja Crkva prizna ovu posvetu kao pobjedu Prečistog Srca Marijina te da se ovo štovanje proširi i zauzme mjesto uz pobožnost mome božanskom Srcu.« Ali, moj Bože, odvratila sam, Sveti Otac neće mi vjerovati ako ga ti sam ne potakneš posebnom milošću! »Sveti Otac! Moli mnogo za Svetog Oca! On će to učiniti, ali će biti kasno. Ipak, Prečisto Srce Marijino spasit će Rusiju koja mu je povjerena.«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 412 i 414.

Dana 24. travnja 1940, sestra Lucija ponovno piše ocu Goncalvesu:

»On bi (naš Gospodin), da hoće, mogao učiniti da stvar brzo krene. Ali, radi kazne svijeta, on pušta da se sporo odvija.

To zahtjeva njegova pravednost, izazvana našim grijesima. Nezadovoljan je, ne samo zbog naših velikih grijeha, nego i zbog naše bezvoljnosti i nemara da udovoljimo njegovim zahtjevima.

(...) Zlodjela su brojna, ali još je mnogo gori nemar duša od kojih je očekivao da će se revno predati njegovoj službi. Broj onih s kojima se on susreće vrlo je ograničen.«[27]

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 420 i 422.

---

27. Kao što se vidi, sestra Lucija pratila je sve što se u svijetu događalo u vezi sa Gospodinovim i Gospinim zahtjevima. No, nije uvijek doznavala o događajima uobičajenim putovima. U pismu od 21. siječnja 1940, upućenom ocu Goncalvesu, ona piše: »Ovakve stvari (neki novinski članci koje su željeli da ona vidi) čitam samo ako mi to nalože moje poglavarice... [...] Osim toga, moje poglavarice smatraju da ne trebam znati sve što se događa i ja se se time zadovoljna, nisam znatiželjna.

Sestra Lucija još se u jednom svom pismu patru Goncalvesu od 18. kolovoza 1940, ponovno vraća na iste misli:

»Pretpostavljam da je našem Gospodinu drago da se netko zauzima kod njegovog namjesnika na zemlji za ispunjenje njegovih želja. No, Sveti Otac neće to odmah učiniti. Sumnja u realnost i ima pravo. Naš dobri Gospodin bi mogao jednim čudom jasno pokazati da je On onaj koji to traži, no On koristi ovo vrijeme da svojom pravednošću kazni svijet za tolike grijehe te da ga pripravi za potpuniji povratak Njemu.[28] *Dokaz koji nam On daje je posebna zaštita Prečistog Srca Marijina nad Portugalom radi toga što se zemlju posvetilo (Srcu Marijinu).*[29]«

Kad Gospodin želi da nešto doznam, onda se i pobrine da to dođe do mene. Za to ima brojne načine!« (Usp. Memorias e Cartas da Irma Lucia, str. 420.)

28. U drugom dijelu fatimske tajne Gospa je najavila proslavljivanje svog Prečistog Srca do kojeg će doći nakon kazne kojom će Bog svijet kazniti zbog njegovih prijestupa. U ovom dokumentu, sestra Lucija nagovješćuje »potpuni povratak« svijeta Bogu, našem Gospodinu. Sve ovo na čudesan se način povezuje sa Marijinim kraljevstvom koje je navjestio sveti Alojzije Marija Grignion iz Montforta u svom poznatom djelu »Rasprava o istinskoj pobožnosti presvetoj djevici Mariji« i u svojoj, ne manje poznatoj, »Plamtećoj molitvi«. Prema ovom svecu, u Marijinu kraljevstvu, Majka Božja imat će središnje mjesto u duhovnom i svjetovnom životu društva, iskazujući posebnu vlast nad dušama. Na taj će način doći do blistava procvata Svete Crkve i kršćanske kulture. Fatimska poruka predstavlja čudesno obećanje ostvarenja ove proročke vizije još za naših dana.

29. U svibnju 1936. godine portugalski episkopat sastao se u Fatimi i zavjetovao se da će se ponovno, na istom mjestu, održati glavna skupštinana, ako zemlja bude pošteđena od crvene opasnosti koja je opasno blizu. (Komunistička revolucija u Španjolskoj mogla se lako proširiti na susjednu zemlju.) Kad je opasnost neočekivano prošla, portugalski biskupi okupili su se 13. svibnja 1938. u pećini Iria, održavši obećanje, na svečanom obredu zahvalnosti kojim su izričito priznali da se za čudesno spasenje svoje domovine trebaju zahvaliti presvetoj Djevici. Tom su prilikom obnovili posvetu portugalskog naroda Prečistom Srcu Marijinu, koje je učinjeno sedam godina ranije. (Usp. p. Moreira das Neves, *Fatima, altar do mundo*, sv. II, str. 249–257.)

Papin legat, kardinal Bento Aloisi Masella 13. svibnja 1946. svečano je okrunio kup Gospe Fatimske.

Papa Pio XII uputio je poruku portugalskom narodu prilikom završetka jubilarne godine fatimskih ukazanja.

»Ljudi o kojima mi govorite imaju pravo biti prestravljeni. Sve ovo će se dogoditi ako naši biskupi ne ispune molbe našeg dobrog Boga i čitavim srcem zatraže Njegovo milosrđe i zaštitu Prečistog Srca naše dobre Nebeske Majke. No, u našoj domovini ima još mnogo prijestupa i grijeha, a kako je sada došao čas Božje Pravednosti nad svijetom, nužno je nastaviti moliti. Stoga mi se čini da je dobro u ljude ulijevati, osim velikog povjerenja u milosrđe našeg dobrog Boga te zaštitu Prečistog Srca Marijina, i nužnost molitve, praćene žrtvom, posebno onom koja je nužna za izbjegavanje grijeha.«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 426.

Godine 1943. sestra Lucija imala je još jedno ukazanje našeg Gospodina o kojem izvješćuje oca Goncalvesa u pismu od 4. svibnja iste godine:

»Po nalogu njegove preuzvišenosti (biskup Gurza, mons. Manuela Marie Ferrerire da Silve) morala sam priopćiti gospodinu nadbiskupu Valladoilida poruku našeg Gospodina gospodi biskupima u Španjolskoj i još jednu gopodi biskupima u Portugalu. Dao Bog da poslušaju glas Božje ljubavi. On želi da se ovi iz Španjolske sastanu na duhovnim vježbama te nalože obnovu naroda, klera i redovničkih redova, jer neki samostani!... i mnogi članovi drugih!... razumijete? Želi da se dušama jasno ukaže na to da se istinska pokora koju on želi prvenstveno sastoji od žrtve koju svatko mora sebi nametnuti kako bi ispunio svoje vjerske i materijalne obveze. Obećaje kraj rata u kratku vremenu, zbog posvete koju se udostojila učiniti Njegova Svetost. No, budući da je bila nepotpuna, obraćenje Rusije je odgođeno. Ako gospoda španjolski biskupi ne udovolje njegovim željama, Rusija će još jednom biti bič kojim će ih Bog kazniti.«

Usp. »Memorias e Cartas da Irma Lucia«, str. 446.

Pio XII. je 7. lipnja 1952. apostolskim pismom *Sacro Vergente Ano* narode Rusije posvetio Prečistom Srcu Marijinu.

Tijekom II. Vatikanskog sabora, 510 nadbiskupa i biskupa iz 78 zemalja potpisalo je molbu u kojoj od Kristovog namjesnika traži da posveti čitav svijet, a na poseban i izričit način Rusiju i druge zemlje u kojima vlada komunizam, Prečistom Srcu te da zapovjedi da skupa s njim, u isti dan isto učine svi biskupi katoličkog svijeta. Dokument je Svetom Ocu Pavlu VI. osobno uručila njegova uzvišenost, nadbiskup Diamantina (Brazil) Geraldo de Proenca Sigaud tijekom privatne audijencije 3. velječe 1964.

Papa Pavao VI. je, 21. studenog 1964., zatvarajući treće zasjedanje Drugog vatikanskog sabora »povjerio ljudski rod« Prečistu Srcu Marijinu te je na istoj svečanosti, dok su mu koncilski oci stojeći pljeskali, Bogorodici dao naslov *Mater Ecclesiae* (Majka Crkve).

(Usp. »Insegnamenti di Paolo VI, Sv. II, 1964, str. 678).

Ivan Pavao II. učinio je dvije posvete svijeta Prečistu Srcu Marijinu, jedno u Fatimi, 13. svibnja 1982., a drugo u Rimu, 25. ožujka 1984. Obim posvetama prethodio je papin poziv biskupima da mu se pridruže u ovim činovima. Međutim, nema sigurnih podataka pomoću kojih bi se moglo ocijeniti u kojoj su mjeri biskupi čitavog svijeta ostvarili ovo jedinstvo s papom bilo 1982, bilo 1984 godine. No, u obje prilike Rusija nije poimenice spomenuta.

Stoga je sestra Lucija sve do sredine 1989. godine smatrala da niti jedna od izvršenih posveta »nije valjana« (misli se na to da zahtjevi koje je Gospa uputila vidjelici nisu ispunjeni). Me-

đutim, od polovice 1989. g. sestra Lucija je priznala valjanost posvete koju je papa Ivan Pavao II. učinio 25. ožujka 1984.

Danas stručnjaci za pitanje Fatime raspravljaju o stajalištu sestre Lucije, pri čemu se jedni slažu s novim stajalištem, dok se drugi radje drže njezinih ranijih izjava.

To je pitanje previše složeno da bi ga se ovdje moglo razjasniti. U ovom trenutku dovoljno je primijetiti da je sestra Lucija, komentirajući moguću povezanost (a čini se da je upravo ta povezanost izvor promjene vidjeličina stava) posvete učinjene 1984. godine sa spektakularnim događajima koji su se zbili u istočnoj Europi, a koji su ponajviše u drugom dijelu 1989. godine doveli do sloma komunizma, jasno rekla da se radi o njezinu osobnu mišljenju, a ne o prenošenju nadnaravnog otkrivenja.

Mi pripremamo raspravu o ovom zanimljivom pitanju koju ćemo objaviti u odgovarajućem trenutku.

I konačno, preostaje nam da s povjerenjem molimo da se još neotkriveni dijelovi poruke povjerene vidiocima mogu razotkriti vjernicima na veliku dobrobit duša, za pobjedu nad gnostičkom i egalitarnom revolucijom te za proslavljanje Presvete Djevice.

Hodočašće u jedan pogled

Kakav pogled, ... niti jedan drugi nije tako bistar, tako sladak, tako čist, tako prijateljski. Ni u jedan drugi se ne ponire tako lako. A pri tom niti jedan ne posjeduje tolike dubine koje se gube u veoma udaljenom obzoru. Što se više ponire u taj pogled, to se biva više privučen prema neopisivom i uzvišenom unutarnjem vrhuncu.

— Tijekom ovog hodočašća, taj pogled ne samo da obavija dušu koja je uzletjela, već sam u nju ulazi. A kad hodočasnik zatvori oči, on misli da taj pogled vidi kao svjetlo koje svjetli u najvećoj dubini njegove nutrine.

— Ako čitav svoj život ostane vjeran ovom letu, ovo će svjetlo, jednom kad zauvjek sklopi svoje oči, svijetliti u dubini njegove duše čitavu vječnost...

— Pogled predstavlja dušu lica. Kakvo li se to lice preda mnom nalazi! Nekoj će ludi izgledati bezizražajno. No, pažljivom promatraču ono pokazuje puninu duše koja je veća od povijesti, jer seže u

vječnost, veću od svemira, jer odražava beskonačnost.

— Čelo, čini se, skriva misli koje od kolijevke do križa obuhvaćaju čitavu povijest čovječanstva. Samo lice, nos, posjeduju čar »ljepši od ljepote«, kako je to rekao pjesnik. Usta su zatvorena, ali sve kažu. Čini se da neprestano hvale Boga u svakom stvorenju prema vlastitim značajkama svakog od njih, moleći za sve ljude u nevolji i žalosti ma kakve one bile. Njezine usnice posjeduju takvu rječitost da one Demostenove ili Ciceronove kraj njih blijede.

— Što reči o koži, bjeljoj od snijega? Ovaj izraz govori sve i ništa, jer da bi ga se opisalo mora se zamisliti bijelo koje u svojoj dubini, s beskrajnom diskrecijom, dopušta zamijetiti sve nijanse duge, istovremeno nadahnjujući dušu koja ju gleda čarima čistoće.

— Da, ja sam hodočastio u ovaj pogled, tako pun iznenađenja. A onda sam iznenada zamjetio da

on, poput hodočasnika, putuje po mojoj duši... Siromašno i milosrdno hodošaće, ne od divote do divote, nego od nedostatka do nedostatka, od nevolje do nevolje. Dovoljno je da mu se otvorim, jer za svaku manu on mi nudi rješenje, za svaku prepreku pomoć, za svaku žalost nadu.

— Ali, na kraju, što je to ispred mene? Jedan drveni kip, poput mnogih drugih, bez naročite umjetničke vrijednosti. No ipak, kad se na njega usredotoči pogled, ovaj kip počinje blistati, ne pomaknuvši se, i da se nije nimalo promijenio, počinje otkrivati svu svoju divotu.

Iz članka **Hodočašće u jedan pogled** profesora Plinia Correa de Oliveire u: »*Folha de Sao Paulo*«, 11. 11. 1976.
Fotografije: Hodočasnički kip naše ljubljene Gospe Fatimske koji je na čudesan način u New Orleansu, SAD, ronio suze.

UZ SLIKU DESNO

Svaki grijeh (nepravda, nepoštenje, čin protiv ljubavi i dobrote) je kao ubod trnja u Gospino Srce. Molitvom, pokorom, pokajanjem i dobrim dijelima, vadimo to trnje. (vidi str. 69)

O AUTORU

Antonio A. Borelli član je Marijanske Akademije u Aparecidu (Brazil) i profesor moralne filozofije. Redovito piše u mjesečniku *Catolicismo* (Katoličanstvo), glasilu Brazilskog udruženja za obranu tradicije, obitelji i vlasništva. Njegova najnovija knjiga »Krunica, veliko rješenje za probleme našeg vremena« donosi kratki povijesni pregled ovog oblika molitve kao i sva nužna pojašnjenja za bolje razumijevanje molitava koje čine krunicu.

Riječ hrvatskog izdavača

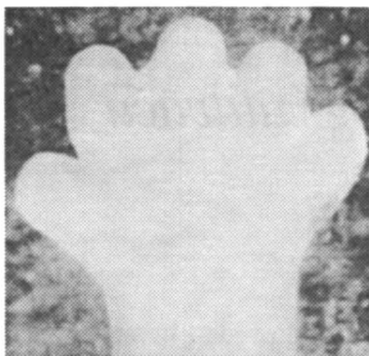
Veselimo se što možemo našoj javnosti predati hrvatsko izdanje ove divne knjige.

Kardinal Kuharić nas u uvodu ovoj knjizi podsjeća na Isusove riječi: »Ako se ne obratite, svi ćete propasti«. U našem hrvatskom narodu, su izgleda kao i u nekim drugim narodima najpogubniji grijesi protiv djece pod srcem majke, pa je možda posebno područje obraćenja (mijenjanja na bolje i odustajanje od zla) baš odnos prema djeci pod srcem majke.

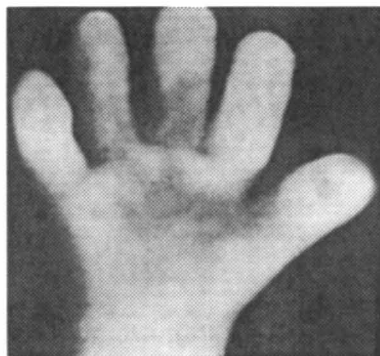
Isus je devet mjeseci rastao pod srcem svoje Majke. I Isusu kao i svakom od nas kod začeća bili određeni i boja očiju i kose, stas, otisci prstiju, fizionomija... i njemu je njegovo Presveto Srce počelo kucati oko tri tjedna nakon začeća, i On je počeo micati majušnim ručicama i nogicama oko 6 tjedana nakon začeća, pa je tako i tokom svog života pod srcem majke kao čovjek bio jednak svakome od nas.

Nažalost ne samo da se djeci pod srcem majke uz saglasnost roditelja masovno u Hrvatskoj prekidaju njihovi mladi životi, nego se to u mnogim slučajevima radi uz suglasnost zakona potvrđenih od Hrvatskog Sabora.

Djeci se život prekida raznim načinima tako zvanog pobačaja, u bolnicama i na drugim mjestima. Djeci se život prekida i tako zvanim kontraceptivnim pilulama. Svaka hormonalna

Ručice djeteta s 5 i pol tjedana nakon začeća

8 tjedana nakon začeća

I Isusove ručice su ovako izgledale nekoliko tjedana nakon Navještenja

(kontraceptivna) pilula djeluje između ostalog i tako da onemogućuje začetom djetetu da prima hranu iz majčinog tijela i tako prekida život djetetu u prvim danima života. Tako zvana spirala, također prekida život djeci na taj način.

Neplodnost je prema svakoj medicinskoj klasifikaciji teška bolest. Hormonalna pilula onda kada ne prekida život djetetu, često čini majku neplodnom, nanosi joj tešku bolest.

Roditelji uzrokuju preranu smrt (upotrebom pilula i spirala) ili traže takvu smrt od medicinskog osoblja (pobačaj) iz manjka roditeljske ljubavi.

Molimo i radimo da po zagovoru Majke Božje Fatimske Bog pokrene savjesti i srca naših mladih i odraslih, pa da vole svu svoju djecu, ne prekidaju im život. Da vole sebe i čuvaju i štite svoju plodnost, svoje roditeljske sposobnosti, pa da naš

narod bude još bogatiji u uspješnim i lijepim obiteljima, u kojima se vole i za ljubav i poštenje i radost odgajaju sva djeca i u kojima je svima dobro.

Dobro su nam poznate posljedice (Božja kazna) manjka ljubavi prema djeci, prekidanja života najmanje djece i izazivanja bolesti neplodnosti.

Mnoge obitelji vrše i dovrše obiteljsko samoubojstvo izazivajući neplodnost i smrt djece pod srcem majke.

Sve više ima staraca o kojima nema mladih da se brinu o njima. Zemlje u kojima je nerazmjerno mnogo starijih prema manjem broju mladih imaju velike ekonomske i socijalne poteškoće. Bezbožne i neljudske ideje da treba starima, bolesnima i nemoćnima prekidati život da ne bi bili na teret društvu (tzv. eutanazija) šire se i kod nas.

Tko bi se usudio 1991. napasti Hrvatsku da su se šezdesetih i sedamdesetih rađala sva djeca koja su bila začeta i da nas je bilo koji milion više. Širenje pobožnosti Majci Božjoj Fatimskoj, koje i Obiteljski Centar nastoji podupirati širenjem slika, knjiga i kipova neka pomogne da se hrvatski narod riješi svih zala, a posebno zla prekidanja života djece pod srcem majke i izazivanje neplodnosti kao odraza manjka roditeljske i bračne ljubavi.

U svakoj zemlji, pa i u Hrvatskoj ima značajan broj obitelji, za koje je karakteristično da žive po Božjim zakonima i planovima. U tim obiteljima žena i muž su zajedno iz slobodno odabrane trajne, nježne, ozbiljne i zrele međusobne ljubavi. Vjerni su jedan drugome u toj i takvoj ljubavi i neprestano rastu u kvaliteti te ljubavi. Vole i prihvaćaju svu svoju začetu djecu. To-

liko vole djecu da ih imaju bar nekoliko. Žive dakle bez namjernog prekidanja života svoje najmanje djece i bez izazivanja neplodnosti bilo kod žena bilo kod muža. Djecu uspješno odgajaju za poštenje, dobrotu, marljivost, ljubav, poštovanje prema sebi i drugima, radost i mir.

Neka se širenjem prave pobožnosti Majci Božjoj Fatimskoj pomogne da takvih obitelji u Hrvatskoj ima sve više i da takve obitelji prevladavaju u hrvatskom društvu.

Crkva svojim standardnim rječnikom kaže da Bog nagrađuje svako dobro djelo vremenitom i vječnom nagradom, a kažnjava svako zlo djelo (grijeh) znači svaku nepravdu, nepoštenje, postupak protivan dobroti i ljubavi, kažnjava vremenitom i vječnom kaznom. Današnjim svakodnevnim rječnikom, to bi se moglo možda izreći i tako da se kaže da u svijetu, koji je Bog stvorio i uredio, svako dobro djelo ima svoje dobre posljedice i u vremenu t.j. prije smrti i u vječnosti, a da svako zlo djelo, nepravda, nepoštenje, djela protiv ljubavi i dobrote imaju odgovarajuće loše posljedice i tokom ovog života i tokom postojanja poslije smrti. Na pr. čovjek koji je istinoljubiv ima kao vremenitu nagradu povjerenje od ljudi koji ga poznaju, u čovjeka koji laže ljudi nemaju povjerenja. Lijen čovjek manje zaradi od marljivog. Nepažljiva i nesavjesna vožnja auta ima kao Božju kaznu oštećena svoja i tuđa kola, ranjavanje i smrt i u svom i u tuđem autu.

Čovjek ukoliko je pošten i pravedan ima mir i zadovoljstvo u srcu.

Ukoliko je čovjek nepošten i nepravedan, boji se i nemiran je na pomisao što bi mu mogli učiniti oni prema kojima je ne-

pravedan i nepošten, i nije zadovoljan sa sobom, često loše spava i trpi od psihosomatskih bolesti. To su sve posljedice, odnosno Božja kazna za grijehe ovdje na zemlji.

»Zajednička molitva krunice u obitelji produbljuje i usavršuje zajedništvo obitelji u međusobnom poštovanju i ljubavi; učvršćuje vjeru i vjernost; umnaža velikodušnost u prihvaćanju života.«

Kardinal Franjo Kuharić

Opaska izdavača uz 13. bilješku na str. 47.
Pažnji promatrača izgleda izmiće da je pri kraju II. svjetskog rata Prusija, zemlja s oko 14 milijuna stanovnika zbrisana s lica zemlje, svo stanovništvo je raseljeno i protjerano, a Prusija nestala i kao zemlja i kao zemljopisni pojam. Taj genocid su proveli Sovjeti pod Staljinovim vodstvom uz suglasnost američkog predsjednika Roosevelta, britanskog premijera Churchilla i francuskog predsjednika De Gaullea.
Neki također tumače da su ozakonjenjem ubijanja nerođene djece u SSSRu 1920, u drugim komunističkim zemljama od 1950. do 1956. i u zapadnim zemljama od 1967. (Vel. Britanija) također nestali cijeli narodi, a sve kao posljedica grijeha i manjka roditeljske ljubavi.

Tokom ukazanja 10. prosinca 1925. Mali Isus je rekao Luciji:

Imaj sažaljenja prema Srcu Tvoje Presvete Majke, koje je izbodeno trnjem, što ga svaki trenutak u njega zabadaju nezahvalni ljudi, a nitko ga pokorom ne izvlači.

Istom prilikom presveta Djevica je dodala:

Gledaj kćeri, moje Srce ovijeno trnjem što ga nezahvalni ljudi svakog trenutka u njega zabadaju svojim psovkama i nezahvalnostima. Barem Ti me pokušaj utješiti i poruči da svima onima, koji se u pet prvih subota u mjesecu ispovijede, pričeste, izmole krunicu i petnaestak minuta ostanu samnom u razmatranju o otajstvima krunice, a s nakanom da mi pruže zadovoljštinu, obećajem svoju prisutnost u času smrti i sve milosti koje su im potrebne da spase dušu!

»Blažena djevica Marija je krunici podarila takvo djelovanje da ne postoji nijedan materijalni ili osobni, obiteljski, društveni, duhovni, nacionalni ili međunarodni problem koji se putem nje i naše žrtve ne bi mogao riješiti.«

Sestra Lucija iz Fatime

Stampato presso la
Tipolitografia GRAPHICS
Bregnano (CO)

Luci sull'Est